Пеппі Довгапанчоха в Південних морях

Переклад Ольги Сенюк

ПЕППІ ДОВГАПАНЧОХА В ПІВДЕННИХ МОРЯХ

(пер. О.Сенюк)

Повість (дитяча)

У ПЕППІ КУПУЮТЬ ВІЛЛУ "ХОВАНКА"

Наше малесеньке містечко дуже гарне й затишне — бруковані вулички, низенькі будиночки, оточені барвистими квітниками. Кожному, хто приїздить сюди, мабуть, відразу спадає на думку, що тут приємно й спокійно живеться. Щоправда, в містечку мало є такого, що було б варте особливої уваги. Є тільки два місця, цікаві для прибулих: краєзнавчий музей і стародавня могила. Оце й усе. Мешканці містечка послужливо вивісили акуратні таблички для тих, хто хотів би оглянути ті пам'ятні місця. На одній табличці великими літерами написано: "До краєзнавчого музею" і намальована стрілка, а на другій — "До стародавньої могили".

Є в містечку ще одна табличка, а на ній стоїть напис:

"ДО ВІЛЛИ "ХОВАНКА"

Ця табличка з'явилася зовсім недавно. Так склалося, що останнім часом прибулі часто питали дорогу до вілли "Хованка", властиво, куди частіше, ніж до краєзнавчого музею чи стародавньої могили.

Одного чудового літнього дня до містечка приїхав машиною якийсь гість. Він мешкав у великому місті, тому вважав, що він кращий і значніший за людей маленького містечка. Пихи йому додавало й те, що він мав дуже елегантну машину, та й сам був вирядженій у лаковані черевики, а на пальці в нього поблискував великий золотий перстень. Тож і не дивно, що він. так пишався собою. Їдучи вуличками містечка, прибулий гучно сигналив, щоб усі чули, що він їде.

Нарешті він побачив таблички, і губи йому скривила зневажлива посмішка.

— "До краєзнавчого музею"! Ні, красно дякую, такої розваги мені не треба, — сказав він сам до себе. — "До стародавньої могили", — прочитав він напис на другій табличці й додав: — Там, мабуть, ще нудніше. А це що за безглуздя? — вигукнув він, побачивши третю табличку. — "До вілли "Хованка"? Що за чудернацька назва!

Він хвилину подумав. Вілла не може бути таким пам'ятним місцем, як краєзнавчий музей чи стародавня могила. Певне, табличку вивішено з якогось іншого приводу. Врешті він знайшов для себе розумне пояснення. Ту віллу, мабуть, продають. І вивісили табличку, щоб показати дорогу тим, хто захоче її купити. Вишуканий добродій давно хотів придбати собі будиночок десь у глушині, далеко від гамору великого міста. Він, звичайно, не мав наміру мешкати там постійно, хотів лише час від часу їздити туди на відпочинок. Крім того, в маленькому містечку дуже впадатиме в око, який він гарний та які в нього вишукані манери. Він вирішив негайно оглянути віллу "Хованка".

Для цього йому треба було тільки звернути туди, куди показувала стрілка. Довелося їхати аж на околицю містечка, поки він знайшов те, що шукав. І там, на старій, скривленій огорожі, він побачив напис червоним олівцем:

ВІЛЛА "ХОВАНКА"

За огорожею простягався занедбаний садок із старими замшілими деревами, з некошеною травою і безліччю квіток, що росли, де самі хотіли. В глибині садка виднів будиночок — ой леле, що то був за будиночок! Здавалося, він от-от завалиться. Вишуканий добродій витріщив на нього очі й стиха застогнав. Бо на веранді побачив коня. А він-бо не звик бачити коней на верандах. Тому й застогнав.

На осяяних сонцем східцях веранди сиділо троє дітей: посередині веснянкувата дівчинка з рудими кісками, що стирчали на обидва боки, по ліву руку від неї — гарненька дівчинка з русявими кучерями, у блакитній картатій сукенці, а по праву — охайно зачесаний хлопчик. На плечі в рудої дівчинки примостилася мавпа. Вишуканий добродій задумався. Мабуть, він помилився. Бо ж яка нормальна людина продаватиме таку стару халупу!

— Слухайте, діти! — гукнув він. — Невже ця перекособочена хижа зветься вілла "Хованка"?

Дівчинка з рудими кісками, що сиділа посередині, підвелася й підійшла до огорожі. Двоє інших дітей неквапом рушили за нею.

— Ти що, не маєш язика? — спитав прибулий, не чекаючи, поки дівчинка наблизиться. — Ця руїна справді зветься вілла "Хованка"?

— Дай мені подумати, — відповіла руда дівчинка й наморщила лоба. — Це не краєзнавчий музей і не стародавня могила. Ага, тепер я знаю! — вигукнула вона. — Це вілла "Хованка"!

— Відповідай по-людському! — гримнув на неї вишуканий добродій і вийшов з машини. Він про всяк випадок вирішив докладніше оглянути садибу. — Можна, звичайно, розвалити цю халупу й збудувати новий дім, — промурмотів він сам до себе.

— О, то зразу ж почнімо! — вигукнула руда дівчинка і спритно відірвала від будинку дві дошки.

Вишуканий добродій не слухав її. Діти його взагалі не цікавили, а тепер він ще й мав на думці щось інше. Садок, хоч який занедбаний, такого сонячного дня здавався гарним і затишним. Якби збудувати новий дім, скосити траву, поробити стежечки й розпланувати грядки, то тут могла б мешкати навіть дуже значна особа. І вишуканий добродій вирішив купити віллу "Хованка".

Він озирнувся навколо, шукаючи, що ще можна поліпшити. Звичайно, ці старі замшілі дерева треба буде повикорчовувати. Він невдоволено глянув на товстого сучкуватого дуба з кислатою верхівкою.

— Його я спиляю першого, — впевнено сказав він.

Гарненька дівчинка в блакитній картатій сукенці зойкнула і злякано мовила:

— Пеппі, ти чуєш, що він каже?

Але руда дівчинка безтурботно стрибала навприсідки, як жаба, по садку.

— Так і зробимо, спиляємо цього дуплистого дуба, — знову сказав сам до себе вишуканий добродій.

Дівчинка в блакитній сукенці благальне простягла до нього руки.

— О, не пиляйте цього дуба! — сказала вона. — На ньому так гарно лазити. І в ньому є дупло, в яке можна сховатися.

— Дурниці, — мовив вишуканий добродій. — Ти, мабуть, і сама розумієш, що я не лажу по деревах.

Охайно зачесаний хлопчик також підійшов ближче і схвильовано сказав:

— На цьому дубові часто росте лимонад. І шоколад також. Кожного четверга. Не треба його пиляти.

— Слухайте, діти, мені здається, що ви надто довго сиділи на сонці і у вас запаморочилося в голові, — сказав вишуканий добродій. — Але це не моя справа, не я вас садовив на сонце. Я хочу купити цю садибу. Ви б мені не сказали, де можна знайти її господаря?

Дівчинка в блакитній сукенці заплакала, а охайно зачесаний хлопчик підбіг до рудої дівчинки, що й д4лі вистрибувала по садку, і спитав:

— Пеппі, ти чуєш, що він каже? Чому ти нічого не робиш?

— Як це я нічого не роблю? — обурилася руда дівчинка. — Я стрибаю, аж мені млосно став, а ти кажеш, що я нічого не роблю! Спробуй пострибати сам і побачиш, чи це так легко.

Вона підвелася й підійшла до вишуканого добродія.

— Мене звуть Пеппі Довгапанчоха, — відрекомендувалася вона. — А це Томмі й Анніка. — Пеппі показала на своїх друзів. — Ми до твоїх послуг. Може, треба розвалити будинок, чи спиляти дерево, чи зруйнувати щось інше? Ти тільки скажи, і ми все зробимо.

— Мене зовсім не цікавить, як вас звати, — сказав вишуканий добродій. — Я хочу тільки знати, де можна знайти господаря цієї халупи. Бо я вирішив купити її.

Руда дівчинка, що назвала себе Пеппі Довгапанчохою, знов застрибала, як жаба.

— Господаря тим часом немає, — мовила вона, завзято стрибаючи навколо вишуканого добродія. — Але як ти сядеш і почекаєш, то господиня прийде.

— То це жінка? — вдоволено спитав вишуканий добродій. — Ця халупа належить жінці? Тим краще. Жінки не розуміються на продажу. І можна сподіватися, що я куплю садибу за безцінь.

— Так, можна сподіватися, — мовила Пеппі. Поблизу не було жодної лавки, тож вишуканий добродій обережно сів на східці веранди. Мавпочка неспокійно бігала поруччям туди й назад. Томмі й Анніка — милі, чепурні діти — стояли віддалік і злякано дивилися на прибульця.

— Ви тут мешкаєте? — спитав той.

— Ні, ми мешкаємо в сусідній віллі, — відповів Томмі.

— Але приходимо сюди щодня гратися, — несміливо додала Анніка.

— Ну, цьому я відразу покладу край, — сказав вишуканий добродій. — Я не хочу, щоб дітлашня гасала по моєму садку. Немає нічого гіршого за дітей.

— Я теж так думаю, — мовила Пеппі. — Всіх дітей треба постріляти.

— Як ти можеш так казати? — вжахнувся Томмі.

— Так, так! Усіх дітей справді треба постріляти, — сказала Пеппі. — Але ніхто тих поганих дітей не постріляє, бо тоді не виросте жодного гарного дядька. А без дядьків хіба можна обійтися!

Вишуканий добродій подивився на руді кіски Пеппі й вирішив трохи розважитися, щоб не було нудно чекати.

— Знаєш, чим ти схожа на запаленого сірника? — спитав він її.

— Ні, не знаю, але давно хотіла довідатися, — відповіла Пеппі.

Вишуканий добродій боляче сіпнув Пеппі за косу.

— А тим, що і в тебе, і в сірника горить голова, ха-ха-ха!

— Чого тільки не наслухаєшся, поки оглухнеш, — мовила Пеппі. — А мені таке навіть на думку не спадало!

Вишуканий добродій знов приглянувся до Пеппі й сказав;

— Слухай, я, мабуть, ніколи не бачив бридкішої за тебе дівчини!

— Ох лишенько! — мовила Пеппі. — Але мені здається, що й ти не такий уже мальований красень, щоб на тебе люди задивлялися.

Вишуканий добродій ображено насупився, проте нічого не сказав. Пеппі хвилину мовчки дивилася на нього, схиливши набік голову, тоді спитала:

— А ти знаєш, чим ми схожі між собою?

— Чи ми схожі? — перепитав вишуканий добродій. — Думаю, що нічим.

— Ні, ми обоє великі хвальки. Тільки, цур, не я! — мовила Пеппі.

Томмі й Анніка тихенько пирхнули, а вишуканий добродій аж почервонів з люті.

— Ага, ти ще й пащекуєш! — крикнув він. — Зараз я тебе навчу, як треба поводитись!

Він простяг товсту руку, щоб упіймати Пеппі, але вона відскочила вбік, а наступної миті опинилась на дупластому дубі. Вишуканий добродій аж рота роззявив з подиву.

— То коли ти почнеш мене вчити? — запитала Пеппі, зручніше вмостившись на гілляці.

— Я почекаю, в мене є час, — відповів вишуканий добродій.

— Чудесно, бо я думаю просидіти тут до середини листопада, — мовила Пеппі.

Томмі й Анніка засміялися й заплескали в долоні. Але дарма так зробили. Бо вишуканий добродій уже не тямився з люті і тому, що не міг досягти Пеппі, схопив Анніку й закричав:

— То я навчу тебе! Мені здається, що тобі теж не зашкодить дати прочуханки!

Анніку зроду ніхто не бив, і вона заверещала з переляку. Раптом щось гупнуло — то Пеппі стрибнула з дерева й підскочила до вишуканого добродія.

— Стривай! — мовила вона. — Поки ти почнеш давати прочуханки, я краще тобі трохи помну боки.

Вона схопила товстого пихатого добродія і кілька разів підкинула вгору. Тоді понесла до машини й шпурнула на заднє сидіння.

— Мабуть, сьогодні ми не будемо валити халупи, відкладемо це на інший день, — сказала вона. — Бо я, бач, валю будинки раз на тиждень. Але не в п'ятницю. Цього дня з мене досить прибирання. В п'ятницю я замітаю, мию підлогу, а будинки валю в суботу. На все свій час.

Вишуканий добродій насилу пересів до керма і дав повний газ, щоб якнайшвидше втекти звідти. Він був і наляканий, і сердитий, і невдоволений тим, що не зміг поговорити з господинею вілли "Хованка". Бо йому дуже хотілося купити її і вигнати звідти ту поганющу дітлашню.

Дорогою йому трапився поліцай. Вишуканий добродій спинив машину й запитав:

— Ви б не допомогли мені знайти даму, якій належить вілла "Хованка"?

— Залюбки, — відповів поліцай. Він сів у машину й скомандував: — Повертайте до вілли!

— Ні, її там немає, — сказав вишуканий добродій.

— Є, я певен, — відповів поліцай.

Вишуканий добродій почував себе безпечно з поліцаєм, тому зважився знов поїхати до вілли "Хованка". Бо він хотів поговорити з господинею вілли.

— Он та дама, якій належить вілла "Хованка", — мовив поліцай і показав пальцем на будинок.

Вишуканий добродій глянув туди, куди він показував, схопився рукою за голову й застогнав. Бо на веранді стояла руда дівчинка, та сама жахлива Пеппі Довгапанчоха, й тримала на руках коня. Мавпочка сиділа в неї на плечі.

— Гей, Томмі й Анніко! Може, трохи покатаємось, поки з'явиться ще якийсь скупелянт! — вигукнула вона.

— Не скупелянт, а спекулянт, — виправила її Анніка.

— Оце... оце й є... господиня вілли? — глухим голосом запитав вишуканий добродій. — Та вона ж зовсім мала дівчинка!

— Мала, — погодився поліцай, — зате найдужча дівчинка на світі. І мешкає вона тут сама.

Кінь, на якому сиділо троє дітей, підбіг до хвіртки. Пеппі глянула згори на вишуканого добродія і сказала:

— А знаєш, цікаво було відгадувати загадки. Я знов одну надумала. Відгадай, яка різниця між моїм конем і моєю мавпою?

Щиро казати, вишуканий добродій більше не хотів відгадувати загадки, але його так вразила сила Пеппі, що він не зважився їй відмовити.

— Яка різниця між твоїм конем і твоєю мавпою? На жаль, я справді не знаю.

— Так, це хитра загадка, — сказала Пеппі. — Але я підкажу тобі. Якщо ти побачиш їх обох під деревом, а потім одне з них вилізе на дерево, то це напевне буде не кінь.

Вишуканий добродій довше не відгадував її загадок. Він натиснув на педаль газу й швидко поїхав геть. І більше ніколи не приїздив у містечко.

ПЕППІ РОЗВАЖАЄ ТІТКУ ЛАУРУ

Якось після обіду Пеппі гуляла в своєму садку, чекаючи на Томмі й Анніку. Але вони не приходили, тому Пеппі вирішила пошукати їх. Вона знайшла Томмі й Анніку в альтанці в їхньому садку. Але не самих. З ними сиділи їхня мама, пані Сетергрен, і дуже приємна літня жінка, їхня тітка, що прийшла їх перевідати. Во ни з пані Сетергрен саме пили каву, а діти — сік.

Томмі й Анніка кинулись назустріч Пеппі.

— До нас прийшла тітка Лаура, — пояснив Томмі. — Того ми й не прийшли до тебе.

— Ох, яка вона мила! — вигукнула Пеппі, дивлячись на гостю крізь листя. — Я мушу поговорити з нею. Мені так подобаються старі ласкаві тітки!

Анніка стривожилась.

— Може... може, краще тобі не говорити з нею? — мовила вона, згадавши той випадок, коли Пеппі приходила до них на підвечірок і стільки всього наговорила, що її мати була незадоволена. А Анніка не хотіла, щоб хтось був незадоволений Пеппі, яку вона так любила.

— Як це мені краще не говорити з нею? — образилася Пеппі. — Затям собі, що я мушу з нею поговорити. Адже до гостей треба бути ввічливою. Якщо я сяду й мовчки надмуся, вона подумає, що я на неї чогось гніваюся.

— Ну так, але чи ти певна, що знаєш, як треба розмовляти з тітками? — спитала Анніка.

— Треба їх розважати, от і все, — твердо сказала Пеппі. — І я зараз таки почну її розважати.

Вона рішуче зайшла до альтанки. Спершу вона вклонилася пані Сетергрен, потім глянула на літню даму і вражено звела брови.

Кого я бачу, тітка Лаура! — мовила Пеппі. — І гарна, як ніколи! Ви не дасте мені трохи сок, щоб у мене не пересохло в горлі, коли ми розмовлятимемо? — З цими останніми словами вона звернулася до матері Томмі й Анніки. Пані Сетергрен дала їй склянку соку й зауважила:

— Приємно, коли діти сидять, але тільки тоді, як вони мовчать.

— Ну що ви! — обурилася Пеппі. — Люди ж мають, по-моєму, і очі, і вуха. І коли на мене приємно дивитися очам, то навіщо кривдити вуха? Вони теж хочуть мене почути. Та дехто думає, що вуха тільки на те й є, щоб ними ворушити.

Пані Сетергрен вирішила не зважати на Пеппі. Вона обернулася до своєї гості й співчутливо спитала:

— А як ви тепер почуваєте себе, люба тітонько Лауро?

Літня дама напустила на себе зажуру.

— Погано, — зітхнула вона. — Я стала така нервова, що мене все дратує.

— Точнісінько, як моя бабуся, — втрутилася Пеппі і вмочила в сік цілий сухарик. — Вона була така нервова, що її дратувала кожна

дрібниця. Якось на вулиці їй упала на голову цеглина, і вона зчинила такий ґвалт, що можна було подумати, ніби сталося лихо. А якось була з татом на бенкеті, і вони танцювали польку. Мій тато дужий і ненароком так крутнув бабусю, що вона перелетіла через усю залу і впала на контрабас. І думаєте, вона промовчала? Де там! Знов зчинила такий крик, що тато схопив її і висунув у вікно, щоб вона трохи заспокоїлась і перестала нервуватися. Але й це не помогло! "Втягни мене назад!" — верещала вона. І тато, звичайно, послухався. Що ж він мав робити, кинути її з п'ятого поверху? Тато казав, що зроду не бачив, щоб стара жінка так коверзувала через найменшу дрібницю. Ох-ох-ох, тяжко, коли в когось розшарпані нерви, — співчутливо мовила Пеппі і вмочила в сік другий сухарик.

Томмі й Анніка неспокійно совалися на стільцях, а тітка Лаура безпорадно хитала головою. Пані Сетергрен квапливо сказала:

— Сподіваюся, що вам покращає, тітко Лауро.

— О так, напевне покращав, — підхопила Пеппі. — Бабусі також покращало. Вона пила заспокійливі ліки й зовсім видужала.

— Які саме ліки? — зацікавлено спитала тітка Лаура.

— Лисячу отруту, — відповіла Пеппі. — По столовій ложці в день лисячої отрути. І мушу вам сказати: їй відразу допомогло. Після того вона п'ять днів сиділа тихо, як миша, ані словом не озивалася, наче її й не було. Зовсім одужала! Ні тобі метушні, ні крику! Хоч кинь їй на голову з десять цеглин, вона й не ворухнеться. Я певна, люба тітонько Лауро, що й тобі полегшає, як моїй бабусі.

Томмі присунувся до тітки Лаури й прошепотів їй у вухо:

— Не зважайте на її слова, тітко Лауро. Вона просто вигадує. В неї навіть немає бабусі.

Тітка Лаура кивнула головою. Але Пеппі мала добрий слух і почула, що прошепотів Томмі.

— Томмі правду каже, — мовила вона. — Немає в мене бабусі, її просто не існує. Та й навіщо мені бабуся, кожи вона така страшенно нервова?

Тітка Лаура обернулася до пані Сетергрен і сказала:

— Знаєш, учора в мене не була така дивна пригода...

— Не дивніша, як позавчора, — перебила її Пеппі. — Я їхала кудись у поїзді. І коли він уже розігнався на повну швидкість, раптом крізь відчинене вікно вагона влетіла корова, а на хвості в неї теліпалася велика дорожня торба. Корова сіла навпроти мене, розгорнула розклад і почала шукати в ньому, коли поїзд прибуде до другої станції. А я саме налаштувалася снідати — розіклала силу бутербродів з оселедцями і з ковбасою. І думаю собі, що корова, мабуть, теж зголодніла, тому запропонувала їй бутерброд. Вона взяла один з оселедцем і почала жувати.

Пеппі замовкла.

— Так, справді дивна пригода, — ласкаво мовила тітка Лаура.

— Авжеж, такої корови треба пошукати. Уявіть собі: взяла бутерброд з оселедцем, коли було повно бутербродів з ковбасою!

Пані Сетергрен і тітка Лаура зі до кави, а діти налягли на сік.

— Про що я хотіла сказати, як била наша маленька приятелька? — почала тітка Лаура. — Ага, про те, що вчора в мене була дивна пригода...

— Коли ви вже завели мову про дивні пригоди, — втрутилася Пеппі, — то вам буде цікаво послухати про Агатона й Теодора. Одного разу, коли мій тато приплив до Сінгапура, нам треба було найняти матроса. І ми взяли Агатона. Агатон був два з половиною метри заввишки і такий худий, що кістки в нього торохтіли, як хвіст у гримучої змії, коли вона розлютиться. Волосся в нього було чорне, як вороняче крило, і сягало йому до поперека. А в роті в нього не було ні зубів, ні язика, саме тільки жало. Зате таке довге, що звисало аж на підборіддя. Тато вважав, що Агатон дуже поганий, і спершу не хотів його брати. Але потім подумав, що він пригодиться на кораблі, коли доведеться лякати коней. Ну от, так ми допливли до Гонконга. А там виявилося, що нам треба ще одного матроса. І ми взяли Теодора. Теж два з половиною метри заввишки, з чорним, як вороняче крило, волоссям, що сягало йому до поперека, і з жалом у роті. Агатон і Теодор були страшенно схожі один на одного, особливо Теодор. Наче близнюки.

— Справді дивно, — погодилася тітка Лаура.

— Дивно? — перепитала Пеппі. — А що ж тут дивного?

— Що вони були такі схожі, — мовила тітка Лаура. — Хіба не дивно?

— Анітрохи не дивно. Адже вони були близнюки. Обидва. Навіть від самого народження. — Пеппі докірливо глянула на тітку Лауру. — Я не розумію тебе, люба тітонько Лауро. Чого тут дивуватися й чого сперечатись через те, що двоє нещасних близнюків випадково були трохи схожі один на одного? Хіба вони винні? Будь певна, люба тітонько, що ніхто сам не захотів би бути схожим на Агатона. Тим паче Теодор, якщо вже на це пішлося.

— То навіщо ж тоді ти обіцяла розповісти про дивну пригоду? Якщо кажеш, що вона не дивна? — запитала тітка Лаура.

— Якщо мені не затулятимуть весь час рота, — мовила Пеппі, — то ви почуєте ще й про дивну пригоду. То от, ви навіть не уявляєте собі, як химерно ходили Агатон і Теодор: великими пальцями до середини. І на кожному кроці правий зачіпав за лівий. Може, скажете, що це не дивно?

Пеппі взяла ще один сухарик. Тітка Лаура підвелася.

— Тітонько Лауро, ви ж хотіли розповісти про те, що вчора у вас була дивна пригода, — нагадала пані Сетергрен.

— Мабуть, я почекаю іншої нагоди, — відповіла тітка Лаура. — Я подумала, і тепер та моя пригода здається мені не такою дивною.

Вона попрощалася з Томмі й Аннікою. Тоді погладила Пеппі по рудій голові й мовила:

— До побачення, люба дитино. Ти правду казала, я видужаю. І вже відчуваю, що стала не така нервова.

— О, яка я рада! — втішилася Пеппі й обняла тітку Лауру. — А знаєш, тато був задоволений, що прийняв Теодора в Гонконзі. Казав, що тепер вдвічі дужче може лякати коней.

ПЕППІ ЗНАХОДИТЬ БРУМА

Одного ранку Томмі й Анніка, як завжди, примчали до Пеппі на кухню й гукнули з порога:

— Доброго ранку!

Але відповіді не одержали. Пеппі сиділа посеред кухонного столу, тримаючи на колінах мавпочку, й щасливо всміхалася.

— Доброго ранку! — ще раз привіталися Томмі й Анніка.

— Ви тільки подумайте, — замріяно мовила Пеппі, — ви тільки подумайте, що це вигадала я. Саме я, а не хтось інший!

— Що ти вигадала? — в один голос запитали Томмі й Анніка. Вони нітрохи не здивувалися, що Пеппі щось вигадала, бо вона завжди щось вигадувала, але хотіли якнайшвидше довідатися, що саме. — Що ти вигадала, Пеппі?

— Нове слово, — відповіла Пеппі й глянула на своїх друзів так, ніби вперше їх побачила. — Нове-новісіньке слово.

— Яке слово? — спитав Томмі.

— Чудове слово, — відповіла Пеппі. — Одне з найкращих, які мені доводилося чути.

— То скажи ж його й нам, — попросила Анніка.

— Брум, — переможно мовила Пеппі.

— Брум? — перепитав Томмі. — А що ж воно означає?

— Аби ж я знала! — відповіла Пеппі. — Відомо тільки, що це не пилосос.

Томмі й Анніка розгублено замовкли. Нарешті Анніка сказала:

— Коли ти не знаєш, що воно означає, то з нього немає ніякої користі.

— Не знаю, і це мене найдужче дратує, — відповіла Пеппі.

— Скажи, а ти не знаєш, хто придумує, яке слово що означає? — спитав Томмі.

— Мабуть, гурт старих професорів, — мовила Пеппі. — І можу сказати вам, що вони великі диваки! Напридумували повно всіляких слів, про які ніхто не знає, звідки вони взялися: "діжка", "чіп", "мотузка" тощо. А от "брум", таке чудове слово, вони поминули. Яке щастя, що я на нього напала! І я зроблю все, аби тільки довідатися, що воно означає.

Пеппі трохи помовчала й додала:

— Брум! Я думаю, чи це часом не верхівка пофарбованого в блакитний колір флагштока?

— Але ж немає флагштоків, пофарбованих у блакитний колір, — заперечила Анніка.

— Ні, немає, ти правду кажеш. Ну, то я вже не знаю. Може, це той звук, який чути, коли босоніж ступиш у намул і він попаде між пальці? Спробуймо, як воно звучатиме: "Анніка почалапала по болоті, і зразу ж почулося "брум", "брум".

Пеппі похитала головою.

— Ні, не виходить. Треба було б сказати: "І зразу ж почулося: "чвак", "чвак".

Вона почухала потилицю.

— Це слово здається мені дедалі загадковішим. Але хоч би там як, а я неодмінно дізнаюся, що таке брум. Може, його купують у крамниці? Ходімо спитаємо.

Томмі й Анніка не заперечували. Пеппі зайшла до вітальні й дістала свою торбу з золотими монетами.

— Брум, — проказала вона. — Звучить як щось дороге. Краще взяти з собою більше грошей.

І вона набрала повну жменю монет. Пан Нільсон, як звичайно, стрибнув їй на плече. Потім Пеппі взяла на руки коня.

— Поїдемо верхи, щоб не спізнитися, — пояснила вона Томмі й Анніці. — Бо поки ми прийдемо, то, може, не залишиться жодного брума. Я не здивуюся, як бургомістр вихопить у нас з-під носа останній його шматок.

Коли Пеппі, Томмі й Анніка верхи на коневі мчали вулицями, підкови так лунко цокали по бруківці, що всі діти в містечку чули той цокіт і радісно вибігали надвір, бо вони дуже любили Пеппі.

— Пеппі, куди ти їдеш? — гукали діти.

— Купувати брум! — відповідала Пеппі, ледь притримуючи коня.

Діти спинялися й спантеличено кліпали очима.

— Це щось смачне? — спитав один хлопчик.

— Ще б пак! — мовила Пеппі й облизалася. — Як мед. Принаймні смачно звучить.

Нарешті вона скочила з коня перед кондитерською і допомогла злізти Томмі й Анніці. Вони всі троє зайшли всередину.

— Дайте мені, будь ласка, пакуночок брума, — мовила Пеппі. — Але свіжого.

— Брума? — вражено перепитала вродлива продавщиця за прилавком. — Ні, мабуть, його в нас немає.

— Мусить бути, — сказала Пеппі. — Він в у всіх пристойних кондитерських.

— Так, але в нас він сьогодні скінчився, — мовила продавщиця.

Вона ніколи не чула про брум, та не хотіла визнати, що їхня кондитерська не така пристойна, як інші.

— О, то вчора він у вас був! — зраділа Пеппі. — Будьте ласкаві, скажіть мені, який він! Я зроду не бачила брума. Він що, з червоними смужками?

Продавщиця дуже мило почервоніла й призналася:

— Ох, і я не знаю, що таке брум! Так чи так, а в нас його нема.

Цепні вийшла з кондитерської дуже розчарована.

— Будемо шукати далі, — заявила вона. — Без брума я додому не вернуся.

Поряд стояла крамниця залізних виробів. Продавець чемно вклонився дітям і запитав, що вони бажають.

— Дайте мені, будь ласка, брума, — попросила Пеппі. — Але найкращого гатунку, такого, що ним можна вбити лева.

Продавець хитро всміхнувся.

— Зараз поглянемо, — сказав він і почухав за вухом, — зараз поглянемо.

Він узяв з полиці залізні грабельки й простяг їх Пеппі.

— Такий буде добрий?

Пеппі сердито глянула на нього.

— Це те, що професори назвали граблями, — мовила вона. — А мені сьогодні випадково знадобився брум. Негарно дурити невинних дітей!

Продавець засміявся і сказав:

— На жаль, в нас немає того, що ти хочеш. Спитай у крамниці швацького приладдя на розі вулиці.

— Він мене посилає до крамниці швацького приладдя! — невдоволено сказала Пеппі Томмі й Анніці, коли вони вийшли на вулицю. — А я добре знаю, що брума там немає.

Вона спохмурніла, але за мить обличчя її знов проясніло.

— А може, брум — це якась хвороба? — почала вона розмірковувати вголос. — Ходімо спитаємо в лікаря.

Анніка знала, де мешкав лікар, бо він їй щепив віспу. Пеппі подзвонила в двері, їй відчинила медична сестра.

— Можна бачити лікаря? — спитала Пеппі. — Тяжкий випадок. Страшенно небезпечна хвороба.

— Прошу, заходьте, — мовила медсестра й показала їм на двері кабінету.

Лікар сидів за письмовим столом, коли з'явилися діти. Пеппі відразу підійшла до нього, заплющила очі й показала язика.

— Що в тебе болить? — запитав лікар. Пеппі розплющила свої ясні блакитні очі й сховала язика.

— Боюся, що в мене брум, — почала вона. — Все тіло свербить. І очі заплющуються, як я сплю. Часом на мене нападає гикавка. А в неділю я погано почувала себе, коли з'їла тарілку вакси з молоком. Але апетит у мене добрий, тільки їжа часто попадає не в те горло, що треба, і не дає мені ніякої користі. Мабуть, я таки хвора на брум. І ще скажіть мені одне: чи він не заразний?

Лікар глянув на Пеппі, на її рожеві щічки, і сказав:

— Думаю, що ти здоровіша за багатьох дітей. І певен, що ти не хвора на брум.

Пеппі жваво схопила його за руку.

— Виходить, є така хвороба, га?

— Ні, немає, — сказав лікар. — І якби й була, то не думаю, що ти могла б нею заразитися.

Пеппі спохмурніла. На прощання вона зробила реверанс перед лікарем, Анніка також зігнула коліна, а Томмі вклонився. Діти пішли доконя, що був прив'язаний до лікаревої огорожі.

Поряд із садибою лікаря стояв триповерховий будинок. Одне вікно на верхньому поверсі було відчинене. Пеппі задерла голову й показала на нього пальцем.

— Мене зовсім не здивує, коли брум виявиться он там. Я вилізу туди й погляну.

Пеппі спритно полізла ринвою вгору. Опинившись на рівні вікна, вона сміливо гойднулася вбік і схопилася за підвіконня. Тоді підтяглася на руках і зазирнула всередину.

В кімнаті біля вікна сиділи й спокійно розмовляли дві жінки. Можна собі уявити, як вони здивувалися, коли раптом за вікном з'явилася руда голова й почувся голос:

— Я хотіла спитати, чи тут є брум?

Жінки зойкнули з переляку.

— Ох, лишенько, що ти кажеш, дитино? Сюди хтось заліз?

— Саме про це я й хотіла дізнатися, — ввічливо мовила Пеппі.

— Ой, може, він під ліжком? — закричала одна жінка. — А він кусається?

— Здається, кусається, — мовила Пеппі. — З назви наче видно, що в нього гострі зуби.

Жінки злякано припали одна до одної. Пеппі зацікавлено оглянула кімнату і врешті сумно сказала:

— Ні, його тут і сліду немає. Пробачте, що я вас потурбувала. Мені просто здалося, що треба заглянути й сюди, коли вже я випадково опинилась на цій вулиці.

Вона з'їхала ринвою додолу.

— На жаль, у містечку немає брума. Треба вертатися додому, — заявила вона Томмі й Анніці.

І діти повернулися до вілли. Зіскакуючи з коня перед верандою, Томмі мало не наступив на жучка, що ліз стежкою.

— Обережно, не розтопчи жука! — крикнула Пеппі.

Діти присіли, щоб краще роздивитися на нього. Жук був маленький і мав зелені крильця, що полискували, наче метал.

— Який гарний жучок! — мовила Анніка. — Цікаво, як він зветься.

— Це не хрущ, — сказав Томмі.

— І не гнойовик, — додала Анніка. — Та й не жук-рогач. Усе-таки цікаво, як же він зветься. На обличчі в Пеппі засяяла радісна усмішка.

— Я знаю як, — заявила вона. — Брум.

— Ти певна? — засумнівався Томмі.

— Думаєш, я не впізнала брума, як тільки побачила його? — мовила Пеппі. — Ти бачив коли щось бруміше за нього?

Вона обережно перенесла жука в безпечне місце, щоб на нього ніхто не наступив.

— Любий мій брумчику, — ніжно мовила Пеппі, — я добре знала, що колись таки знайду тебе. Але дивно. Ми ганялися за тобою по цілому містечку, а виявляється, що ти весь час сидів перед моєю віллою.

ПЕППІ ВЛАШТОВУЄ УРОК ЗАПИТАНЬ І ВІДПОВІДЕЙ

Одного дня довгі, чудесні канікули скінчилися, і Томмі з Аннікою знов почали ходити до школи. Пеппі все ще вважала, що вона вчена і без школи, тому вирішила, що ноги її там не буде, хіба що їй колись до смерті закортить довідатись, як пишуться слова "морська хороба".

— Але я ще ніколи не хворіла на морську хворобу, то поки що проживу, й не знаючи цього. А якщо я справді колись захворію на неї, то навряд, чи захочу знати, як вона пишеться, в мене буде інший клопіт.

— До того ж, у тебе ніколи й не буде морської хвороби, — сказав Томмі.

І це була правда. Пеппі довго плавала по морях, поки її тато став негритянським королем, а сама вона оселилась у віллі "Хованка". Але в неї ні разу не було морської хвороби.

Часом задля розваги Пеппі їздила на коні забирати Томмі й Анніку додому після уроків. Томмі й Анніка були раді, бо дуже любили їздити верхи. Та й не кожен учень мав змогу вертатися додому зі школи верхи на коні.

— Слухай, Пеппі, приїдь сьогодні по нас після обіду, — попросив якось Томмі, коли вони з Аннікою прибігли зі школи снідати на велику перерву.

— А й справді, приїдь, — сказала Анніка. — Бо сьогодні панна Русенблюм роздаватиме подарунки слухняним і пильним учням.

Панна Русенблюм, багата стара дама, що мешкала в тому містечку, хоч і трусилася над своїми грішми, але все-таки раз на півріччя приходила до школи й роздавала учням подарунки. Щоправда, не всім, о ні! їх отримували тільки дуже слухняні й дуже пильні діти. А щоб переконатися, хто справді слухняний і пильний, панна Русенблюм спершу влаштовувала дітям довгі іспити, а вже потім роздавала подарунки. Тому всі школярі в містечку завжди тремтіли перед нею. Бо як тільки їм треба було вчити вдома уроки, а їх вабило щось інше, приємніше, їхні мама або тато казали:

— Не забувай про панну Русенблюм! І таки було дуже соромно того дня, коли панна Русенблюм відвідувала школу, вернутися додому, до своїх батьків і молодших сестер та братів, з порожніми руками, не принести бодай монетки, якщо вже не торбинки цукерок чи штанців. Так, штанців! Бо панна Русенблюм дарувала убогим дітям і одяг. Але навіть найубогішій дитині дарма було сподіватися подарунка, якщо вона не могла відповісти на запитання панни Русенблюм — наприклад, скільки в кілометрі сантиметрів. Тому й не дивно, що всі діти в містечку жили в щоденному страху перед старою дамою. А ще вони боялися її юшки. Справа в тому, що панна Русенблюм веліла важити й міряти на зріст усіх дітей, щоб побачити, чи серед них немає надто худих і вутлих, яким начебто вдома дають замало їсти. І всім тим худим, вутлим дітям потім доводилося на великій перерві ходити до панни Русенблюм, де їм давали по цілій тарілці юшки. Це було б чудово, якби в ту юшку не сипали стільки якихось поганих крупів — від них аж рот злипався.

Сьогодні якраз був той день коли панна Русенблюм мала завітати до школи. Уроки закінчилися раніше, і всіх дітей зібрали на шкільному подвір'ї. Посеред подвір'я стояв стіл, а біля нього сиділа панна Русенблюм. На допомогу їй дали двох писарів, що записували всі відомості про дітей: скільки вони важать, як відповідають на запитання, чи вони вбогі і потребують одягу, яка в них оцінка з поведінки, чи мають вони вдома братів і сестер, яким теж треба одягу, ну і все інше, що хотіла знати панна Русенблюм. На столі перед нею стояла скринька з

грішми й лежали цілі купи торбинок з цукерками, трикотажних штанців, шкарпеток і вовняних штанів.

— Діти, станьте в ряди! — крикнула панна Русенблюм. — У перший — ті, в кого немає вдома братів і сестер, у другий — ті, хто має одного брата чи сестру або двох, а в третій — ті, хто має їх більше як двох.

Панна Русенблюм любила в усьому лад, та й справедливо, що діти, які мали вдома багато братів і сестер, отримували більші торбинки цукерків, ніж ті, хто був у батьків сам.

І ось почався іспит. Ох, як тремтіли бідолашні діти! Бо ті, що не могли відповісти панні Русенблюм, спершу мусили ганебно стояти в кутку, а тоді йти додому без жодної цукерки для своїх менших братів і сестер.

Томмі й Анніка були добрими учнями, а однаково бант у Анніки тремтів, так вона хвилювалася, а Томмі, чим ближче надходила його черга, тим ставав блідіший. І саме тоді, коли він мав відповідати, в ряду, де стояли діти "без братів і сестер", почався якийсь рух. Хтось настійливо проштовхувався наперед. І це був не хто інший, як Пеппі. Вона відсторонила дітей біля столу й підійшла просто до панни Русенблюм.

— Вибач, але я спізнилася, — мовила Пеппі, — і не знаю, в котрому ряду стоять ті, в кого немає чотирнадцятьох братів і сестер, з яких тринадцятеро — малі бешкетники.

Панна Русенблюм глянула на неї дуже невдоволено.

— Стій тим часом тут, — мовила вона. — Та мені здається, що скоро ти перейдеш до тих, що ганебно стоять у кутку.

Писарі записали прізвище Пеппі й зважили її, щоб побачити, чи їй потрібна юшка. Проте виявилося, що для дармової юшки Пеппі треба було важити на два кілограми менше.

— Юшки ти не отримаєш, — суворо мовила панна Русенблюм.

— Щастить часом людям, — сказала Пеппі. — Тепер ще аби якось спекатися ласощів і штанців, то можна було б жити.

Панна Русенблюм не слухала її. Вона шукала в читанці якихось важких слів, щоб спитати в Пеппі, як вони пишуться.

— Слухай-но, дитино, — нарешті озвалася вона, — скажи мені, як ти напишеш "морська хвороба"?

— Залюбки скажу, — відповіла Пеппі. — "М-о-р-с-к-а х-о-р-о-б-а".

— Невже? — мовила панна Русенблюм. — А. ось у читанці оці слова написані зовсім інакше.

— Це дуже добре, що ти хочеш знати, як саме я їх пишу, — мовила Пеппі. — Я ці слова завжди так писала, і ніякого лиха мені від того не було.

— Запишіть це, — наказала писарям панна Русенблюм і грізно стулила губи.

— Так, запишіть, — мовила Пеппі, — і догляньте, щоб у читанках якомога швидше виправили ці слова.

— Ну, дитино, — повела далі панна Русенблюм, — а тепер скажи мені таке: коли помер Карл Дванадцятий?

— Ой, а він також помер? — вигукнула Пеппі. — Просто біда, скільки тепер помирає людей. А я була певна, що він ніколи не помре, якщо не намочить ноги.

— Запишіть це, — крижаним голосом сказала писарям панна Русенблюм.

— Авжеж, неодмінно запишіть, — мовила Пеппі. — А ще запишіть, що як намочиш ноги, добре зразу ж поставити п'явки. І випити перед сном теплого гасу, він також дуже допомагає!

Панна Русенблюм похитала головою.

— Чому в коня кутні зуби горбкуваті? — спитала вона.

— Гм, а ти певна, що вони горбкуваті? — задумливо спитала Пеппі. — А втім, ти можеш спитати в самого коня. Він стоїть он там, — додала вона, показуючи на свого коня, прив'язаного до дерева, і вдоволено засміялася. — Як добре, що я його привела! А то б ти, мабуть, ніколи й не дізналася, чому в нього кутні зуби горбкуваті. Бо я, щиро казати, не маю про це ніякого уявлення. І питатися в коня теж не хочу.

Панна Русенблюм так стулила губи, що рот у неї став як тоненька рисочка.

— Нечувано! — пробурмотіла вона. — Просто нечувано!

— Ага, я теж так думаю, — задоволене сказала Пеппі. — Якщо я й далі так добре відповідатиму, то, мабуть, не уникну подарунка — якихось рожевих штанців.

— Запишіть це, — звернулася панна Русенблюм до писарів.

— Ні, не треба, — мовила Пеппі. — Штанці, властиво, найменше мене цікавлять. Я не їх мала на думці. Але можете записати, що мені потрібна велика торбинка цукерок.

— Ставлю тобі останнє запитання, — сказала панна Русенблюм якимось дивним, здавленим голосом.

— Шпар, — мовила Пеппі. — Мені подобається ця гра в запитання.

— Скажи мені таке: Пер і Поль мали поділити між собою торт. Коли Перові припала четвертина, то що дістав Поль?

— Кольку в животі, — відповіла Пеппі і обернулася до писарів. — Запишіть це, — поважно сказала вона. — Запишіть, що Поль дістав кольку в животі.

Панні Русенблюм нарешті урвався терпець.

— Я ще зроду не бачила такої тупої і невихованої дитини, — сказала вона. — Іди он до тих дітей, що ганебно стоять у кутку!

Пеппі слухняно пішла від столу, сердито бурмочучи сама до себе:

— Яка несправедливість! Я ж відповіла на всі запитання.

Ступивши кілька кроків, вона раптом щось згадала і знов проштовхалася до столу.

— Вибачте, — звернулася вона до писарів, — я забула сказати, яка я на зріст і який у мене об'єм грудної клітки. Запишіть. Не тому, що я хочу юшки, ні, але ж у ваших книгах має бути цілковитий порядок.

— Коли ти негайно не станеш у куток, то одній дівчинці зараз добре перепаде, — мовила панна Русенблюм.

— Бідна дівчинка! — вигукнула Пеппі. — Де вона? Пошліть її до мене, і я її обороню. Запишіть це!

І Пеппі підійшла до дітей, що ганебно стояли в кутку. То було не дуже веселе місце. Багато дітей схлипували і навіть плакали, коли згадували, що їм скажуть батьки й менші сестри та брати, як вони повернуться додому без грошей і без цукерок.

Пеппі оглянула заплаканих дітей, ковтнула клубок у горлі і сказала їм:

— Зараз ми влаштуємо інший іспит!

Діти відразу трохи підбадьорилися, проте не зрозуміли добре, що Пеппі хоче зробити.

— Ставайте в два ряди! — скомандувала Пеппі. — Всі, хто знає, що Карл Дванадцятий помер, нехай стають в один ряд, а ті, хто ще не чув про це, — в другий.

Оскільки всі діти знали, що Карл XII помер, то вони стали в один ряд.

— Так не годиться, — заявила Пеппі. — Треба, щоб було щонайменше два ряди, а то вийде не справжній іспит. Як не вірите, то спитайте в панни Русенблюм. — Вона хвилинку подумала, тоді сказала: — Я знаю, що зробити. Всі безнадійні бешкетники нехай стають в один ряд.

— А в другий ряд хто має ставати? — жваво спитала одна дівчинка, якій не хотілося визнавати, що вона безнадійна бешкетниця.

— У другий нехай стають ті, хто не зовсім безнадійний бешкетник, — відповіла Пеппі.

Тим часом панна Русенблюм завзято провадила далі свій іспит, і до гурту дітей, де стояла Пеппі, раз по раз приєднувався якийсь хлопчик чи дівчинка, що насилу стримували сльози.

— Почнемо й ми іспит, — мовила Пеппі. — Зараз побачимо, чи ви уважно читали свої підручники. — Вона звернулася до худенького хлопчика в блакитній сорочці:— Ось ти, назви кого-небудь, хто помер.

Хлопчик трохи збентежився, але сказав:

— Стара пані Петерсон.

— Ось бачиш! — підбадьорила його Пеппі. — А більше ти нічого не знаєш?

Хлопчик не знав, хто ще помер. Тоді Пеппі склала руки трубочкою і голосно прошепотіла:

— Карл Дванадцятий!

Так вона по черзі спитала в кожного з дітей, чи вони знають кого-небудь, хто помер, і всі діти відповіли:

— Стара пані Петерсон і Карл Дванадцятий.

— Наслідки іспиту перевершують усі сподівання, — мовила Пеппі. — А тепер дайте відповідь на таке запитання: якщо Пер і Поль мали поділити між собою торт, а Пер не захотів ані шматочка, вперто сів у куток і почав гризти сухарика, хто мусив пожертвувати собою і вм'яти цілий торт?

— Поль! — хором відповіли діти.

— Не знаю, чи є де кращі учні, — похвалила їх Пеппі. — За такі успіхи ви також повинні отримати подарунки.

Вона витягла з кишені жменю золотих монет і роздала дітям. Крім того, кожне з них одержало ще й по великій торбинці цукерок, які Пеппі завбачливо принесла в рюкзаку.

От і вийшло, що діти, які повинні були соромитися, найдужче раділи. Коли панна Русенблюм скінчила свій іспит і всім дозволили йти додому, ніхто так високо не підстрибував і не квапився так додому, як ті, що вона їх поставила в куток.

Але спершу всі вони оточили Пеппі й загукали:

— Дякуємо, люба Пеппі! Щиро дякуємо за гроші й цукерки!

— Ет, це дрібниці, нема за що дякувати, — мовила Пеппі. — А от що я врятувала вас від рожевих штанців, цього ви ніколи не забувайте.

ПЕППІ ОТРИМУЄ ЛИСТА

Минали дні, настала осінь, а за нею й зима, довга, холодна зима, якій, здавалося, ніколи не буде кінця. Томмі й Анніка мали багато уроків і з кожним днем стомлювалися дедалі дужче і їм дедалі важче було вранці вставати. Пані Сетергрен почала вже турбуватися, такі вони були бліді і так погано їли. До всього, вони ще й раптом захворіли на кір і мусили кілька тижнів пролежати в ліжку. То були б для них дуже нудні тижні, якби Пеппі щодня не приходила під їхнє вікно й не розважала їх. Лікар заборонив їй заходити до кімнати Томмі й Анніки, щоб вона сама не заразилася, і Пеппі послухалась, хоч і заявила, що тих два чи три мільярди бацил кору, які до неї там причепляться, вона може легенько роздушити нігтем, коли повернеться додому. Але розважати хворих під

вікном їй ніхто не забороняв. Томмі й Анніка лежали в ліжку й нетерпляче очікували на Пеппі, вгадуючи, який вона матиме вигляд, коли з'явиться за вікном на драбині. Бо в неї щодня був інший вигляд. Часом вона вбиралась, як сажотрус, часом — як привид у білій сорочці, а часом — як відьма. Іноді вона розігрувала для них справжні спектаклі, сама виконуючи всі ролі, або робила на драбині гімнастичні вправи — та ще й які вправи! Стане, бувало, на верхній щабель і розхитує драбину. Томмі й Анніка зойкали, так боялися, що Пеппі ось-ось упаде. Але Пеппі ні разу не впала. Коли вона кінчала свої розваги, то завжди злазила з драбини головою вниз, щоб ще й цим насмішити Томмі й Анніку. І щодня купувала в місті яблука, груші й цукерки. Потім пан Нільсон брався за кінець мотузки й видряпувався до Томмі, який відчиняв вікно й витягав кошика. Інколи пан Нільсон приносив від Пеппі листа, якщо вона не мала часу прийти сама. Але таке рідко бувало, здебільшого Пеппі цілими днями простоювала на драбині. Часом вона притулювалась носом до шибки й починала вивертати очі і страхітливо кривлятися, та ще й обіцяла Томмі й Анніці по золотій монеті, якщо вони не сміятимуться. Але вони не могли втриматись і так реготали, що мало не падали з ліжок.

Помалу вони видужали, і їм дозволили вставати. Але ж які вони, бідолахи, були бліді та змарнілі! Пеппі сиділа з ними на кухні того дня, коли вони вперше піднялися, й дивилась, як вони їли кашу. Тобто намагались їсти, проте каша ніяк не йшла їм до рота. Їхня мама трохи не плакала, бачивши, як вони длубаються в тарілках.

— Та їжте ж бо! Така смачна каша! — вмовляла вона дітей.

Анніка водила ложкою по тарілці, проте їй зовсім не хотілося каші.

— Ну чого я її маю їсти! — жалібним голосом мовила вона.

— Не кажи дурниць, — мовила Пеппі. — Адже ясно, що кашу тобі треба їсти. Бо як ти не їстимеш цієї смачної каші, то не виростеш і не

матимеш сили. А як не виростеш і не матимеш сили, то не зможеш примушувати своїх дітей їсти смачну кашу. Ні, Анніко, це не діло. Якщо всі так думатимуть, як ти, серед кашоїдів у нашій країні почнеться страшне безладдя.

Томмі й Анніка нарешті з'їли таки по дві ложки каші. Пеппі співчутливо дивилася на них, гойдаючись на стільці.

— Вам би треба було побувати в морі, — сказала вона, — там ви швидко навчилися б, як треба їсти. Пам'ятаю, коли я ще була на татовому кораблі, стався такий випадок: Фрідольф, один з матросів, раптом з'їв уранці тільки сім тарілок каші. Тато мало не збожеволів з тривоги, що в нього такий поганий апетит. "Фрідольфе, голубе мій, — сказав він крізь сльози, — я боюся, що в тебе якась небезпечна хвороба. Найкраще, ти полеж у ліжку, поки відчуєш себе дужчим і почнеш їсти як усі люди. Я зайду й дам тобі трохи томізуючих ліків!"

— "Тонізуючих", а не "томізуючих", — поправила її Анніка.

— І Фрідольф пішов вилежуватися, — повела далі Пеппі, — бо він сам був наляканий і все думав, яка на нього недуга напала, що він зміг з'їсти тільки сім тарілок каші. Він пролежав до вечора, а тоді прийшов тато з томізуючими ліками. Вони були чорні, гіркі, але дуже томізували, що правда, то правда. Бо коли Фрідольф проковтнув першу ложку, з рота в нього бухнуло наче полум'я. Він так крикнув, що наша шхуна здригнулася від носа до корми, і той крик почули на кораблі, віддаленому від нас на п'ятдесят морських миль. Кок ще не встиг нанакрити стіл до сніданку, коли в їдальню примчав Фрідольф, аж виючи з голоду. Він гепнувся на стілець біля столу й заходився їсти кашу, але й після п'ятнадцятої тарілки не перестав вити з голоду. Та каші більше не було, і кок, не знайшовши іншої ради, почав щоразу, як тільки Фрідольф роззявить рота, кидати туди по холодній вареній картоплині. Проковтнувши картоплину, Фрідольф знов сердито гарчав, і кок розумів, що коли він не хоче сам попасти йому в зуби, то мусить далі кидати картоплини. На жаль, їх було тільки сто сімнадцять, і, кинувши

Фрідольфові в рот останню картоплину, кок швидко прошмигнув у двері й замкнув їх. Ми всі стояли біля їдальні й дивилися на Фрідольфа у віконце. Він скиглив, неначе голодна дитина, і швидко вминав хлібницю. Потім з'їв тацю та п'ятнадцять тарілок і нарешті взявся до столу. Відламав усі чотири ніжки й заходився їсти, аж тріски полетіли з рота. Він сказав, що це спаржа, тільки трохи ликувата. Ще більше, видно, сподобалась йому стільниця, бо коли він узявся до неї, то сказав, що такого смачного бутерброда востаннє їв, як був ще малий. Тато переконався, що Фрідольф остаточно видужав від своєї виснажливої хвороби, зайшов до нього і сказав: "Фрідольфе, спробуй стриматися, за дві години буде обід і тобі дадуть печені з тушкованою бруквою". "Гаразд, капітане, — відповів Фрідольф і витер рота. — Але я маю одне прохання, — додав він і його очі спалахнули голодним блиском. — Дозвольте мені зразу ж і повечеряти".

Пеппі схилила набік голову й глянула на Том-мі й Анніку та на їхні тарілки з недоїденою кашею.

— Отож я й кажу, що на морі вас покарали б за такий поганий апетит.

Тієї миті повз будинок Сетергренів проходив листоноша. Він побачив Пеппі у вікно й гукнув їй:

— Пеппі Довгапанчохо, тобі лист!

Пеппі так здивувалася, що мало не впала зі стільця.

— Лист? Мені? Лавжній сприст? Тобто я хотіла сказати справжній лист? Не повірю, поки не побачу його на власні очі.

Лист таки був справжній, з багатьма гарними марками.

— Прочитай його, Томмі, ти на це діло мастак, — попросила Пеппі,

І Томмі почав читати:

"Люба моя Пеппілотто! Коли ти отримаєш цього листа, то відразу йди в порт і поглянь, чи немає там "Стрибухи". Бо я надумав приїхати й забрати тебе сюди, на острів Химерію. Треба ж тобі побачити землю, де твій тато став таким могутнім королем. Тут дуже гарно і я певен, що тобі сподобається. Мої вірні підданці також дуже хочуть побачити принцесу Пеппілотту, про яку я їм стільки набалакав. Отже, справа вирішена. Ти мусиш приїхати — це моя королівська і батьківська воля. Ніжний привіт і багато побажань посилає тобі твій старий тато, король Єфраїм І Довгапанчоха, володар острова Химерії".

Коли Томмі скінчив читати, в кухні запала глибока тиша.

ПЕППІ СІДАЄ НА КОРАБЕЛЬ

І ось одного чудового ранку "Стрибуха", з носа до корми прикрашена прапорцями і вимпелами, ввійшла в порт. Невеличкий містечковий духовий оркестр вишикувався на набережній і гучно заграв чудесний вітальний марш. Багато людей прийшло поглянути, як Пеппі зустрічатиме свого тата, короля Єфраїма І Довгапанчоху. Був там і фотограф; він приготував усе, щоб увічнити на знімку цю зустріч.

Пеппі з нетерпіння підскакувала на місці, і не встигли матроси ще як слід спустити трап, як вона і її тато кинулись назустріч одне одному, а натовп радісно загукав:

— Ура!

Капітан Довгапанчоха так зрадів, побачивши Пеппі, що підкинув її кілька разів високо вгору; але й Пеппі не менше зраділа і підкинула свого тата вгору ще більше разів. Не зрадів лише фотограф, бо не міг зробити гарного знімка; адже весь час то Пеппі, то її тато були високо вгорі.

Томмі й Анніка також прийшли привітати капітана Довгапанчоху — але які вони, сердешні, були бліді та кволі! Це ж вони вперше після хвороби вийшли надвір.

Звичайно, потім Пеппі поспішила на корабель привітатися з Фрідольфом та іншими матросами, своїми давніми друзями. Томмі й Анніка теж пішли з нею. Хто не хвилювався, оглядаючи судно, що прибуло з далеких країв? Томмі й Анніка пильно до всього придивлялися, щоб нічого не проминути. Найдужче їм хотілося побачити Агатона й Теодора, але Пеппі сказала, що їх давно списали на берег.

Пеппі так міцно обіймала матросів, що їм хвилин на п'ять забивало дух. А потім вона взяла капітана Довгапанчоху на плечі й понесла його крізь натовп через усе містечко аж до вілли "Хованка". Томмі й Анніка, взявшись за руки, йшли ззаду.

— Хай живе король Єфраїм! — вигукували люди, бо вважали, що це великий день в історії їхнього містечка.

Через кілька годин капітан Довгапанчоха лежав уже в ліжку у віллі "Хованка" і так хропів, що дрижав цілий будинок. Пеппі, Томмі й Анніка сиділи на кухні біля столу, ще не прибраного після розкішної вечері. Томмі й Анніка були якісь принишклі й задумані. Про що ж вони думали? Анніка міркувала, чи не краще було б померти. А Томмі намагався згадати, чи на світі взагалі є щось справді веселе, але нічого не міг знайти. Все життя здавалося йому пустелею.

Зате Пеппі була в чудовому гуморі. Вона гладила Томмі й Анніку, насвистувала й мугикала якісь мелодії, подеколи навіть пританцьовувала і ніби не помічала, що Томмі й Анніка такі пригнічені.

— Як чудесно буде знов опинитися на морі! — раділа Пеппі. — Уявіть собі, яка широчінь, яка воля!

Томмі й Анніка зітхнули.

— Та й дуже кортить мені глянути на той острів, де тато королює. Уявляєте, можна лягти на піску й пробувати великими пальцями ніг, чи тепла вода в чистому справжньому океані, а спілі банани падатимуть тобі просто в рот.

Томмі й Анніка зітхнули.

— І гратися з негренятами теж, певне, цікаво, — вела далі Пеппі.

Томмі й Анніка зітхнули.

— Чого ви все зітхаєте? Вам не подобаються негренята?

— Подобаються, — мовив Томмі, — але нам з думки не сходить, що ти, мабуть, не скоро повернешся до вілли "Хованка".

— Звичайно! — радісно відповідала Пеппі. — Але нема чого сумувати. Я думаю, що на острові Химерії буде ще веселіше.

Бліда, засмучена Анніка підвела на неї очі й спитала:

— О Пеппі, доки ти думаєш там бути?

— Гм, важко сказати. Певне, до другого різдва.

Анніка жалібно застогнала.

— Хтозна, — повела далі Пеппі, — а може, на острові буде так гарно, що я залишуся там назавжди. Гей-гоп! — вигукнула вона і пройшлася в танку по кухні. — Негритянська принцеса! Зовсім непогано для дівчини, що так мало вчилася в школі.

Очі в Томмі й Анніки якось дивно заблищали, Анніка раптом схилилася на стіл і зайшлася плачем.

— Хоч, як добре все зважити, то, мабуть, нема чого залишатися там назавжди, — додала Пеппі. — Придворне життя може врешті набриднути. І я одного чудового дня візьму та й скажу: "Томмі й Анніко, як вам здається, чи не час вертатися додому, до вілли "Хованка"?

— О, як ми будемо радіти, коли ти напишеш нам так, — мовив Томмі.

— Напишу? А ви хіба глухі? Нащо мені писати? Я просто скажу: "Томмі й Анніко, їдьмо додому, до вілли "Хованка".

Анніка підвела голову зі столу, а Томмі сказав:

— Щось я не розумію.

— Чого не розумієш? Шведської мови? Чи, може, я забула сказати, що ви також їдете зі мною до Химерії? Мені здавалося, що я вам про це казала.

Томмі й Анніка посхоплювалися з місця. Їм аж дух забило з несподіванки. Але Томмі все-таки мовив:

— Ти нас дуриш! Мама й тато ніколи нас не пустять.

— А от і пускають! — сказала Пеппі. — Я вже про все домовилася з вашою мамою.

На якусь мить у кухні запала тиша. Тоді почулося два нестямних вигуки: це Томмі й Анніка скрикнули з радощів. Пан Нільсон, що сидів досі на столі й намагався намастити маслом свого брилика, здивовано глянув на них. А ще більше здивувався він, коли побачив, що Пеппі,

Томмі й Анніка взялися за руки й почали несамовито витанцьовувати навколо столу. Вони так вистрибували й галасували, що відірвалася від стелі люстра і впала додолу. Тоді пан Нільсон шпурнув ножа у вікно й теж заходився танцювати.

— Невже це правда? — запитав Томмі, коли всі вони трохи заспокоїлись і посідали на ящик з дровами, щоб обміркувати майбутню подорож.

Пеппі кивнула головою.

Так, це була чистісінька правда. Томмі й Анніка мали поїхати з Пеппі до Химерії. Певна річ, усі містечкові тітки приходили до пані Сетергрен і питали:

— Невже ти думаєш пустити своїх дітей у такий далекий світ із Пеппі Довгапанчохою? Мабуть, ти жартуєш!

Але пані Сетергрен відповідала їм:

— А чого ж би я їх не пустила? Діти довго хворіли, і лікарі кажуть, що їм потрібне свіже повітря. А я знаю Пеппі, вона ще ніколи не зробила нічого такого, що зашкодило б Томмі й Анніці. Вона їх дуже любить.

— Так, але з ким — з Пеппі! — казали тітки й морщили носи.

— Саме з Пеппі я не боюся їх пускати, — заперечувала пані Сетергрен. — Може, вона й не завжди чемна, зате має добре серце.

Так ранньою весною, одного холодного надвечір'я Томмі й Анніка вперше в своєму житті кинули рідне містечко й вирушили разом з Пеппі в широкий дивовижний світ. Вони всі троє стояли на палубі коло поруччя, а свіжий вечірній вітер надимав вітрила шхуни. Всі троє? Ні,

мабуть, краще сказати всі п'ятеро, бо пан Нільсон і кінь також були з ними.

Шкільні товариші Томмі й Анніки стояли на набережній і мало не плакали з туги й заздрощів. Завтра їм доведеться, як завжди, йти до школи, доведеться вчити з підручника географії острови південних морів. А Томмі й Анніці не треба вчити уроків. "Нехай школа почекає, найперше треба подбати про здоров'я", — сказали лікарі. "А острови південних морів можна вивчити на місці", — додала Пеппі.

Їхні мама й тато також стояли на набережній. Коли вони крадькома втирали хусточкою очі, в Томмі й Анніки трішки щеміло серце. Та однаково діти були такі щасливі, аж їм ставало млосно.

"Стрибуха" поволі відпливала від берега.

— Томмі й Анніко, коли будете в Північному морі, надягніть ще по одній парі штанців!.. — гукнула пані Сетергрен.

Дальші її слова потонули в прощальних вигуках дітей на березі, до яких домішувалося іржання коня, радісний крик Пеппі і ще один гучний звук — капітан Довгапанчоха саме тоді сякався.

Почалася подорож. На небі засяяли перші зірки, навколо шхуни плавали крижини, у вітрилах виспівував вітер.

— Ох Пеппі, — мовила Анніка, — в мене якось так дивно на серці. Мені починає здаватися, що я теж захочу стати морською розбійницею, коли виросту!

ПЕППІ СХОДИТЬ НА БЕРЕГ

— Попереду острів Химерія! — гукнула Пеппі одного сонячного ранку. Вона стояла на вахті зовсім роздягнена, тільки мала пов'язку навколо стегон.

Їхня шхуна пливла вдень і вночі, багато тижнів і місяців, пливла по бурхливих хвилях і по лагідній морській гладіні, зоряними, місячними ночами, і тоді, коли небо облягали грізні хмари, пливла в дощ і в спеку, так довго, що Томмі й Анніка вже майже забули, як їм жилося вдома, у маленькому містечку.

Ото здивувалася б їхня мама, якби тепер побачила їх! Наче то не в них були бліді, хворобливі обличчя. Здорові й засмаглі, вони жваво видряпувалися на ванти, не згірше за Пеппі. І чим далі посувалися вони на південь, то більше скидали з себе одягу. З неповоротких, закутаних у теплий одяг дітей, що перетинали Північне море, вони обернулися тепер на голих, гнучких засмаглих шибайголов із барвистими пов'язками навколо стегон.

— Ох, як нам гарно! — щоранку вигукували Томмі її Анніка, коли прокидалися в каюті, де вони спали разом з Пеппі.

Часто Пеппі прокидалася раніше за них і вже стояла біля стерна, коли вони виходили на палубу.

— Кращого мореплавця за мою дочку годі знайти на всіх морях і океанах, — любив казати капітан Довгапанчоха.

І це була правда. Пеппі впевненою рукою вела шхуну крізь найбурхливіші хвилі і повз найнебезпечніші підводні течії.

І ось їхня подорож доходила кінця.

— Попереду острів Химерія! — гукнула Пеппі.

Так, перед мандрівниками лежав острів, весь у зелених пальмах, оточений найблакитнішим у світі морем.

Через дві години "Стрибуха" запливла в невеличку затоку з західного боку острова. Всі химеряни, чоловіки, жінки й діти, вийшли на берег зустрічати свого короля та його руду дочку. Коли спустили трап, химеряни закричали:

— Юсамкюра кюсомкара!

Що означало: "Вітаємо тебе, наш товстий білий володарю!"

Король Єфраїм, вбраний у блакитний капітанський костюм, велично зійшов трапом, а Фрідольф, стоячи на передній палубі, зіграв на гармонії національний гімн химерян.

Король Єфраїм підняв руку, вітаючи підданців, і вигукнув:

— Муоні манана!

Що означало: "Радий знов вам слугувати!"

Позад нього йшла Пеппі й несла на руках коня. Натовп вражено охнув. Звичайно, химеряни чули про незвичайну силу Пеппі, але чути — не те, що бачити на власні очі. Томмі й Анніка, взявшись за руки, також скромно зійшли на берег, проте химеряни їх не зауважили, бо всі дивилися тільки на Пеппі. Капітан Довгапанчоха підняв дочку з конем і посадив собі на плече, щоб її краще було видно, і натовп знову вражено охнув. Коли ж Пеппі, скочивши на землю, підняла однією рукою капітана Довгапанчоху, а другою коня, буря захвату перейшла в справжній ураган.

Все населення острова Химерії нараховувало сто двадцять шість чоловік.

— Якраз стільки, скільки треба, — казав король Єфраїм. — Великим королівством керувати важко.

Химеряни мешкали в затишних хижах під пальмами. Найбільша і найкраща хижа належала королю Єфраїмові. Матроси зі "Стрибухи" також мали окремі хижі, де вони мешкали, коли шхуна стояла на якорі в маленькій затоці. І тепер шхуна мала стати на якір, тільки спершу треба було зробити невелику подорож до сусіднього острова, що лежав за п'ятдесят миль на північ, бо там була крамничка, де капітан Довгапанчоха міг купити тютюну.

Для Пеппі химеряни теж збудували гарну нову хижку під кокосовою пальмою. Там мали оселитися і Томмі з Аннікою. Та перше ніж діти пішли до своєї хижі змити з себе дорожню куряву, капітан Довгапанчоха захотів їм щось показати. Він узяв Пеппі на руки й поніс на берег.

— Ось тут, — мовив він, показуючи товстим пальцем на пісок, — тут я виплив на суходіл після того, як мене змила з палуби хвиля. Химеряни поставили на тому місці пам'ятний камінь, а на ньому витесали напис химерянською мовою: "З великого широкого океану до нас прибув товстий білий вождь. На цьому місці він вийшов на берег, коли цвіли хлібні дерева. Хай завжди він буде такий товстий і гарний, як того дня, коли вперше ступив на нашу землю".

Капітан Довгапанчоха прочитав дітям напис тремтячим з розчулення голосом і гучно висякався.

Коли сонце почало спускатися до обрію, щоб зануритися в безмежний простір південних морів, барабани химерян скликали жителів на майдан серед селища, де відбувалися їхні збори й бенкети. Там стояв бамбуковий трон короля Єфраїма, прикрашений червоними квітками гібіска. Король сидів на ньому, коли керував підданцями. Для Пеппі химеряни спорудили поряд менший трон. І навіть швиденько змайстрували два бамбукові стільчики для Томмі й Анніки.

Барабани загупали ще гучніше, коли Король Єфраїм велично сів на свій трон. Він скинув капітанський костюм і одяг королівський убір: коротеньку ликову спідничку, корону на голову, на шию повісив акулячий зуб, а на ноги біля кісточок — золоті обручі. Пеппі зручно вмостилася на своєму маленькому троні. Вона була в тій самій барвистій пов'язці навколо стегон, але, щоб бути гарнішою, заквітчала голову червоними й білими квітками. Анніка також заквітчала голову, тільки Томмі ніяк не можна було намовити, щоб він заткнув у чуб хоч одну квітку.

Король Єфраїм довго не був на острові і занедбав державні справи, тому тепер почав володарювати з усієї сили. А тим часом малі химеряни несміливо наблизились до трону Пеппі. Хтозна-чому їм здалося, що біла шкіра краща за чорну. Тому, чим ближче вони підходили до Пеппі, Томмі й Анніки, тим більшої пошани сповнювались. До того ж, Пеппі була принцесою. Дійшовши до її трону, вони раптом упали навколішки й посхиляли голови до самої землі.

Пеппі швидко підвелася.

— Що я бачу! — мовила вона. — Ви також граєтесь у пошуковців? Стривайте, будемо гратися разом!

Вона стала навколішки й почала обнюхувати землю навколо себе.

— Здається, тут уже були інші пошуковці, — за хвилину мовила вона. — Я певна, що тут не знайдеш навіть найменшої шпильки.

Пеппі знов сіла на трон. І не встигла вона вмоститися на ньому, як усі діти знов посхилялися до землі.

— Ви щось загубили? — стурбувалася Пеппі. — Але ж тут нічого немає, годі вам шукати, встаньте!

На щастя, капітан Довгапанчоха вже стільки прожив на острові, що химеряни трохи навчилися його мови. Звичайно, вони не знали, що означають такі слова, як "рекомендований лист" чи "генерал-майор", але багато-що добре розуміли. Діти навіть знали найпоширеніші вислови, такі, як "дам прочуханки", "намну вуха" тощо. Один хлопчик, на ім'я Момо, вмів досить добре говорити по-шведському, бо любив гратися поблизу того місця, де стояли хижі корабельної команди, і чув, як розмовляли між собою матроси. І ще одна дівчинка, яка звалася Моаною, пробувала розмовляти по-шведському.

І от Момо заходився пояснювати Пеппі, чого вони їй кланяються.

— Ти дужа, гарна біла принцеса, — сказав він.

— Яка там дужа, гарна біла принцеса! — заперечила Пеппі. — Я просто Пеппі Довгапанчоха, і мені вже набридло сидіти на троні.

Вона зіскочила на землю, і король Єфраїм також підвівся, бо саме закінчив володарювати.

Сонце, червоне, мов розпечена куля, занурилось у воду, і на небі засяяли яскраві зірки. Химеряни розіклали на майдані велике багаття.

Король Єфраїм, Пеппі, Томмі, Анніка і вся команда посідали на зелену траву й почали дивитися, як химеряни танцюють навколо багаття. Глухі удари барабана, дивовижні танці, незвичайні пахощі безлічі невідомих квіток із джунглів, усіяне зорями небо — все це навівало на Томмі й Анніку якийсь чудний настрій. А ще до них долинав вічний гомін морського прибою, наче могутній акомпанемент до танців і гупання барабанів.

— Я думаю, що це дуже гарний острів, — сказав Томмі, коли діти вже полягали у свої ліжка в хижі під кокосовою пальмою.

— Я теж так думаю, — погодилась Анніка. — А ти, Пеппі?

Пеппі якийсь час лежала мовчки, поклавши, як звичайно, ноги на подушку. Потім замріяно сказала.

— Слухайте, як гомонить прибій.

ПЕППІ ДОМОВЛЯЄТЬСЯ З АКУЛОЮ

Другого дня Пеппі, Томмі й Анніка вийшли з своєї хижі дуже рано. Та ще раніше прокинулися малі химеряни. Вони вже сиділи напоготові під кокосовою пальмою і чекали, коли білі діти вийдуть гратися. Чекаючи, малі химеряни жваво розмовляли по-химерянському, а як вони сміялися, на чорних обличчях поблискували білі зуби.

Діти, на чолі з Пеппі, подалися на берег. Томмі й Анніка радісно застрибали, побачивши дрібний білий пісок, у який можна було загребтися, і синє звабливе море. Кораловий риф неподалік від берега відбивав хвилі, і вода перед ними була гладенька, мов дзеркало. Діти, і білі, й чорні, поскидали свої пов'язки і, сміючись та галасуючи, кинулись у воду.

Потім полягали на піску, і Пеппі, Томмі й Анніка одностайно визнали, що краще мати чорну шкіру, бо вона чудово вписується в білий пісок. Та коли Пеппі закопалася в пісок так, що видно було тільки її веснянкувате личко й дві руді кіски, вона теж чудово вписалася в нього. Діти посідали навколо неї і почали розмову.

— Розкажи нам, як живуть білі діти в країні білих дітей, — звернувся Момо до обличчя в піску.

— Всі білі діти дуже люблять таблицю вноження, — сказала Пеппі.

— Множення, — виправила її Анніка. — І я не сказала б, що ми її дуже любимо, — сумно додала вона.

— Білі діти люблять таблицю вноження, — вперто повторила Пеппі. — Просто місця собі не знаходять, коли якогось дня не дістануть хоч трохи таблиці вноження.

Їй важко було розповідати каліченою химерянською мовою, і вона перейшла на свою рідну мову.

— Коли хтось почує, що біла дитина плаче, то не питає чому, бо й так знає: або її не пустили до школи, або почалися канікули, або вчителька забула завдати додому приклад на таблицю вноження. А що там буває, коли починаються літні канікули, годі й описати. По всій країні стоїть такий плач і лемент, що важко витримати. Всі діти ходять заплакані, коли сторож замикає на літо шкільну браму. Вони сумно йдуть додому, співають жалібних пісень і аж схлипують, як згадують, що доведеться чекати кілька місяців, поки їм знов дадуть трохи таблиці вноження. Так, немає нічого сумнішого, як шкільні канікули, — закінчила Пеппі й глибоко зітхнула.

— Ох! — тільки й сказали Томмі й Анніка.

Момо не міг добре зрозуміти, що таке "таблиця вноження", й попросив, щоб йому докладніше пояснили її. Томмі почав був пояснювати, але Пеппі перебила його.

— Зараз зрозумієш, — сказала вона. — Це ось що: сім разів по сім дорівнює сто два. Втямив, га?

— І зовсім не сто два, — мовила Анніка.

— Звичайно, бо сім разів по сім буде сорок дев'ять, — додав Томмі.

— Ти забув, що ми тепер на острові Химерії, — сказала Пеппі. — А тут усе інакше, все росте буйніше, отже й сім разів по сім буде більше, ніж у нас.

— Ох! — тільки й сказали Томмі й Анніка.

Урок арифметики перебив капітан Довгапанчоха. Він прийшов сказати, що мав намір вибратися на кілька днів зі своєю командою і всіма химерянами на сусідній острів і влаштувати там полювання на диких свиней. Бо йому дуже кортить поласувати свіжою свининою. Жінки також поїдуть з ними, щоб своїм галасом лякати дичину. А це означало, що діти мають лишитися самі.

— Вас це не зажурило? — запитав каштан Довгапанчоха.

— Відгадуй до третього разу, — відповіла Пеппі. — Того дня, коли я почую, що якісь діти зажурилися, коли їм випала нагода пожити самим, без дорослих, я вивчу всю таблицю вноження ззаду наперед. Присягаюсь тобі.

— Ну то гаразд, — мовив капітан Довгапанчоха.

І він та всі його підданці, озброєні щитами й списами, посідали у великі човни й попливли в море.

Пеппі склала долоні трубочкою і гукнула їм навздогін:

— Якщо ви не повернетесь до мого п'ятдесятиріччя, я почну розшукувати вас по радіо!

Залишившись самі, Пеппі, Томмі й Анніка та інші діти вдоволено перезирнулися. На кілька днів вони були володарями цілого чудесного острова!

— Що ми будемо робити? — запитали Томмі й Анніка.

— Найперше добудемо собі з дерев сніданок, — сказала Пеппі.

І вона спритно полізла на пальму по кокосові горіхи. Момо та інші малі химеряни нарвали плодів хлібного дерева й бананів. Потім Пеппі розпалила на березі багаття і спекла ті смачні плоди. Діти посідали в коло, і кожне отримало всього вдосталь: печених плодів хлібного дерева, молока з кокосового горіха й бананів.

На острові не було коней, тому малим химерянам дуже сподобався кінь Пеппі. Вона дозволяла кожному, хто хотів, покататися верхи. Моана сказала, що колись неодмінно поїде до країни білих людей, де живуть такі дивні тварини.

Пана Нільсона ніде не було видно. Мабуть, подався на прогулянку в джунглі, вирішив відвідати своїх родичів.

— А тепер що ми робитимем? — запитали Томмі й Анніка, коли вже всі накаталися верхи.

— Може, показати білим дітям гарні печери? — запропонував Момо.

— Білі діти залюбки поглянуть на гарні печери, — відповіла Пеппі.

Химерія була кораловим островом. З південного боку він нависав над морем стрімкими кораловими скелями, і там було багато всіляких печер, що їх вимили хвилі. Деякі печери лежали під водою, але до печер, розташованих високо в кручі, вода не досягала, і там малі химеряни любили гратися. В найбільшій печері вони влаштували собі комору і наносили туди кокосових горіхів та інших ласощів. Але дістатися туди було не так легко. Доводилось дуже обережно пробиратися понад урвищем, тримаючись руками за невеликі виступи й заглибини в скелі. Досить було необережного поруху, щоб упасти в море. Та купіль була б

не страшна, якби в тому місці не збиралося багато хижих акул, що дуже любили їсти дітей. Але все одно малі химеряни часом задля розваги пірнали в море шукати перлових скойок. Тоді хтось один стояв на сторожі і, побачивши десь поблизу акулячий плавець, застережливо кричав: "Акула! Акула!" В печері у дітей була ціла купа блискучих перлин, якими вони гралися, і гадки не маючи, що білі люди платять за них величезні гроші. Капітан Довгапанчоха інколи брав кілька перлин, як йому треба було купити тютюну. За перлини, які лежали в печері, можна було б купити для підданців багато гарних речей, але капітан, добре подумавши, вирішив, що його вірним химерянам і так добре живеться. Тому діти й далі гралися перлинами.

Анніка замахала руками, коли Томмі звелів їй лізти по кручі до великої печери. Спершу йти було не дуже важко, але далі стежка звужувалась і останні кілька метрів треба було добре триматися, щоб не впасти.

— Я нізащо не полізу, — сказала Анніка. Їй зовсім не хотілось дертися по кручі, де навіть не було за що триматися, коли далеко внизу поблискувало море, повне акул, які тільки й чекали, щоб хтось упав у воду.

Томмі розсердився.

— Ох, краще не брати з собою сестер у південні моря! — сказав він, чіпляючись руками за виступи. — Дивися, як треба лізти! Тільки тримайся...

І раптом — хлюп! — Томмі полетів у воду. Анніка голосно скрикнула. Навіть химеряни злякалися.

— Акула! Акула! — закричали вони, показуючи на плавець, що швидко наближався до Томмі.

— Хлюп! — почулося знов. Це вже Пеппі сама стрибнула у воду. Вона допливла до Томмі майже одночасно з акулою. Хлопець заверещав з ляку, відчувши, як гострі акулячі зуби торкнулися його ноги. Але тієї миті Пеппі схопила акулу обома руками й підняла над головою.

— Ти не маєш ніякого сорому! — сказала вона.

Акула вражено глянула на дівчинку. Їй було не дуже весело, бо в повітрі вона не могла дихати.

— Обіцяй, що більше так не робитимеш, і я тебе відпущу, — мовила Пеппі.

І вона з усієї сили шпурнула хижачку у воду. Акула чимдуж кинулась тікати. Вона вирішила, як тільки трапиться нагода, переселитись в Атлантичний океан.

Тим часом Томмі вибрався на пісок, тремтячи всім тілом. З ноги в нього текла кров. До хлопця підійшла Пеппі й повелася дуже дивно. Спершу вона підняла Томмі вгору, тоді так обняла, що він мало не задушився. Нарешті вона відпустила Томмі, сіла на камінь, затулила обличчя руками й заплакала. Томмі, Анніка і всі малі химеряни дивилися на неї зачудовано й стривожено.

— Ти плачеш тому, що Томмі мало не з'їла акула? — запитав нарешті Момо.

— Ні, — невдоволено відповіла Пеппі й витерла сльози. — Я плачу тому, що бідна акула голодна й не змогла поснідати.

ПЕППІ ДОМОВЛЯЄТЬСЯ З ДІКОМ І БАКОМ

Акула встигла тільки здряпнути шкіру на нозі в Томмі. І, трохи заспокоївшись, він знов захотів добратися до великої печери. Тоді Пеппі

сплела з лика довгу мотузку й міцно прив'язала її одним кінцем до каменя. Потім спритно, мов сарна, полізла до печери й припнула там другий кінець мотузки. Тепер, коли було за що триматися, навіть Анніка зважилась залізти до печери.

Печера справді була чудова і така велика, що в ній вистачило місця на всіх дітей.

— Ця печера навіть краща за дуплистий дуб у тебе в садку, Пеппі, — сказав Томмі.

— Не краща, а така сама гарна, — заперечила Анніка. В неї аж серце тьохнуло, коли вона згадала про дуба вдома, і вона не захотіла визнати, що на світі є щось краще за нього.

Момо показав білим дітям, скільки в печері кокосових горіхів і плодів хлібного дерева.

Тут можна було прожити кілька тижнів і не голодувати. А Моана показала їм бамбукову трубку, повну чудесних перлин. Вона дала по цілій жмені перлин Пеппі, Томмі й Анніці.

— Ну й гарними ж кульками ви тут граєтесь! — мовила Пеппі.

Дітям приємно було сидіти біля входу в печеру й дивитися на осяяне сонцем море. А ще приємніше було лягти на живіт і плювати у воду. Томмі запропонував улаштувати змагання, хто кого переплюне. Момо був справжній мастак плювання, та однаково не міг зрівнятися з Пеппі. Вона вміла плювати крізь зуби так, як ніхто з них.

— Якщо сьогодні в Новій Зеландії йде дрібний дощ, то це моя вина, — сказала Пеппі.

Томмі й Анніка плювали найгірше.

— Білі діти не вміють плювати, — зверхньо сказав Момо. Пеппі він не вважав за справжню білу дитину.

— Як це білі діти не вміють плювати? — обурилася Пеппі. — Ти сам не знаєш, що кажеш. Та їх у школі вчать плювати з першого класу! Плювати в довжину, плювати у висоту і плювати на бігу. Аби ти побачив коли вчительку Томмі й Анніки — ото вже плює! Вона завоювала перший приз в плюванні на бігу. Коли вона біжить і плюється, ціле містечко аж вив з захвату.

— Ох! — тільки й сказали Томмі й Анніка.

Пеппі приклала долоню дашком до чола й глянула на море.

— Сюди пливе якийсь корабель, — мовила вона. — Маленький пароплавчик. Дивно! Що йому тут треба?

І справді було чого дивуватись. Бо пароплав досить швидко наближався до острова Химерії. На його борту, крім матросів-негрів, було двоє білих чоловіків, їх звали Джім і Бак. То були дужі, засмаглі здоровила, схожі на бандитів. І вони дійсно були бандитами.

Якось капітан Довгапанчоха купував у крамничці на сусідньому острові тютюн, і там були тоді Джім і Бак. Вони побачили, як він поклав на прилавок незвичайно гарні й великі перлини, і почули від нього, що на острові Химерії такими перлинами граються діти. Відтоді в них була тільки одна мета: поїхати на острів Химерію і заволодіти тими перлинами. Вони знали, що капітан Довгапанчоха страшенно дужий, та й команда "Стрибухи" теж їх відлякувала, тому вони вирішили завітати на острів тоді, коли всі мешканці виберуться кудись на полювання. Тепер саме була така нагода. Сховавшись за сусіднім островом, Джім і Бак побачили в бінокль, як капітан Довгапанчоха з своїми матросами й химерянами відпливали на човнах. Вони почекали, поки човнів зовсім не стало видно, й рушили до острова.

— Кидайте якір! — скомандував Бак, коли пароплав наблизився до Химерії.

Пеппі і всі діти мовчки стежили з печери за прибульцями. Пароплав об'якорився, Джім і Бак пересіли в невеличкий човен і повеслували до берега. А всі матроси-негри лишилися на пароплаві.

— Зараз підкрадемося до селища й приголомшимо їх своєю появою, — сказав Джім. — Там, мабуть, залишилися самі жінки й діти.

— Мабуть, — озвався Бак. — Хоч на човнах було стільки жінок, що, я думаю, на острові лишилися самі діти. Сподіваюся, що вони вже награлися перлинами, ха-ха-ха!

— А що? — гукнула їм Пеппі з печери. — Ви теж любите гратися перлинами? Бо мені більше подобається гра в підкиданку!

Джім і Бак вражено обернулися й побачили Пеппі і всіх інших дітей, що визирали з печери. Прибульці задоволене всміхнулися.

— Онде сидять діти, — сказав Джім.

— Чудово, — мовив Бак. — Нам буде легко взяти те, по що ми приїхали.

Але вони вирішили вдатися до хитрощів. Адже невідомо, де діти тримають перлини, тому краще виманити їх з печери ласкою. Вони вдали, що приїхали на острів просто задля розваги. Дорогою вони спітніли, їм було жарко, і Бак запропонував найперше скупатися.

— Я тільки вернуся на пароплав по купальні костюми, — сказав він.

І поплив човном назад. Тим часом Джім залишився на березі сам.

— Тут гарно купатися? — улесливим голосом запитав він у дітей.

— Чудесно, — відповіла Пеппі. — Особливо акулам. Вони тут щодня купаються.

— Ти, певне, жартуєш, я не бачу тут жодної акули, — мовив Джім.

Але все-таки він трохи злякався і, коли Бак вернувся з купальниками, переказав йому слова Пеппі.

— Дурниці, — відповів Бак. Він обернувся до Пеппі й гукнув: — Це ти кажеш, що тут небезпечно купатися?

— Ні, я такого не казала, — відповіла Пеппі.

— Дивно, — обурився Джім. — Хіба не ти казала, що тут є акули?

— Про акули я казала, а що тут небезпечно купатися — ні. Торік мій дідусь щодня тут купався.

— Ось бачиш, — мовив Бак.

— Але це торік, а цієї п'ятниці він повернувся додому з лікарні, — мовила далі Пеппі. — Зате з такою чудовою дерев'яною ногою, що кращої ні в кого немає. — Вона задумливо плюнула в море. — Тому не можна сказати, що тут небезпечно купатися. Хоч дехто втрачає то руку, то ногу. Але ж дерев'яні ноги коштують по кроні пара, то, мабуть, не варто вам бути такими скупими й відмовлятися від задоволення скупатись у цьому місці. — Вона знов плюнула в море. — До речі, мій дідусь тішиться своєю дерев'яною ногою, як дитина. Каже, що вона просто незамінна, як треба з кимось побитися.

— Здається мені, що все це ти брешеш, — сказав Бак. — Адже твій дід, певне, вже старий. А хіба старі діди встряють у бійку?

— Ще й як! — захоплено вигукнула Пеппі. — Він найлютіший дід у світі — лисий і з дерев'яною ногою. Він не може жити без бійки, б'ється з ранку до вечора. Якщо нема кому давати стусанів, він з люті кусає себе за носа.

— Не верзи дурниць! — сказав Бак. — Як можна вкусити себе за носа?

— А от і можна, — мовила Пеппі. — Він стає на стілець і дістає до носа.

Бак хвилину подумав, тоді вилаявся і сказав:

— Досить з мене твоїх дурних теревенів. Ходімо, Джіме, переодягнемося.

— Хоч треба визнати, — гукнула їм Пеппі, — що в мого дідуся найдовший у світі ніс! У нього є п'ять папуг, і всі вони вміщаються на носі, коли посідають рядком.

Бак не на жарт розсердився.

— Слухай-но, руде опудало, такої брехливої дівчинки, як ти, я ще зроду не бачив. Як тобі не соромно! Невже ти хочеш, щоб я повірив, ніби п'ять папуг можуть сидіти на носі в твого діда? Ану, признайся, що це брехня!

— Так, брехня, — сумно сказала Пеппі.

— От бачиш, а я що казав!

— Це страшна брехня, — ще сумніше мовила Пеппі.

— Я теж так думаю, — сказав Бак.

— Брехня, бо п'ята папуга, — крикнула Пеппі й заплакала, — бо п'ятій папузі доводиться стояти тільки на одній нозі!

— А хай тобі всячина! — вилаявся Бак і пішов з Джімом за кущі переодягатися.

— Пеппі, в тебе ж немає дідуся, — дорікнула їй Анніка.

— Немає, — радісно відповіла Пеппі. — А хіба неодмінно треба, щоб був дідусь?

Бак перший переодягся. Він граційно стрибнув з каменя у воду й поплив від берега. Діти напружено стежили за ним з печери. Раптом вони помітили акулячий плавець, що, мов блискавка, розітнув водяну поверхню.

— Акула! Акула! — закричав Момо.

Бак, який досі плив з великою насолодою, повернув голову й побачив, що на нього мчить страшний хижак.

Мабуть, ніхто ще не плавав так швидко, як Бак, рятуючись від акули. За дві секунди він досяг берега й вискочив з води. Він перелякався і лютував на Пеппі, ніби вона була винна, що в морі є акули.

— Безсоромне дівчисько! — крикнув він. — Тут же повно акул!

— А хіба я казала, що їх немає? — запитала Пеппі, мило схиливши набік голову. — Розумієш, я не завжди брешу.

Джім і Бак знов пішли за кущі й одяглися. Видно, вони вирішили, що час уже подумати про перлини. Бо хтозна, скільки капітан Довгапанчоха з своїми людьми пробудуть на сусідньому острові.

— Слухайте, дітки, — почав Бак. — Я чув, що в цих місцях є гарні перлові скойки. Ви не знаєте, це правда?

— Ще б пак! — відповіла Пеппі. — Тут на дні повно перлових скойок, аж ступати важко, коли зайдеш у воду. Можете самі залізти й переконатися.

Але Бак не захотів лізти у воду.

— І в кожній скойці велика перлина, — повела далі Пеппі. — Десь така, як ця.

Вона показала йому незвичайно велику, блискучу перлину.

Джім і Бак так розхвилювалися, що насилу встояли на місці.

— Ви маєте багато таких перлин? — запитав Джім. — Бо ми хотіли б купити їх.

Вони казали неправду. В них не було грошей на перлини. Вони хотіли задарма виманити їх у дітей.

— Тут у печері є не менше як п'ять або й шість літрів таких перлин, — мовила Пеппі.

Джім і Бак не змогли приховати своєї радості.

— Чудесно! — сказав Бак. — Несіть їх сюди, ми всі купимо.

— Е ні, — відповіла Пеппі. — Чим тоді бідні діти гратимуться, га?

Бак і Джім довго вмовляли дітей, поки нарешті зрозуміли, що не видурять у них перлин.

І тоді вони вирішили забрати силоміць те, що не змогли видурити. Добре, що вони знають, де перлини. Треба тільки добратися до печери, і перлини будуть їхні.

Добратися до печери! Гаразд, але як? Поки тривали переговори, Пеппі непомітно відчепила мотузку і втягла її до себе.

Джімові і Баку не дуже хотілося лізти по кручі в печеру. Але вони бачили, що інакше не здобудуть перлин.

— Лізь ти, Джіме, — сказав Бак,

— Ні, лізь ти, — сказав Джім.

— Лізь, кажу! — мовив Бак.

Він був дужчий за Джіма, і Джімові довелося лізти. Він відчайдушне хапався за кожний виступець і за кожну розколинку. Все тіло його вкрилося холодним потом.

— Тримайся міцніше, щоб не впав! — підбадьорювала його Пеппі.

Але Джім таки впав. Бак на березі скрикнув і голосно вилаявся. Джім також скрикнув, бо побачив, що до нього пливуть дві акули. Коли акули були вже за метр від Джіма, Пеппі шпурнула кокосовий горіх так, що він упав перед самим їхнім носом. Акули злякались рівно настільки, що Джім устиг підплисти до берега й вилізти на камінь. З одягу в нього

стікала вода, та й сам він мав жалюгідний вигляд. Бак відразу накинувся на нього з лайкою.

— То лізь сам і побачиш, яка то втіха, — огризнувся Джім.

— Я тобі зараз покажу, як треба лізти, — сказав Бак і рушив до печери.

Діти не спускали з нього очей. Анніка вже навіть почала трохи боятися, бо він підходив усе ближче й ближче.

— Ой, ой, не ступай туди, бо впадеш! — гукнула Пеппі.

— Куди? — запитав Бак.

— Он туди! — відповіла Пеппі й показала пальцем.

Бак глянув під ноги.

— Так доведеться вишпурляти багато горіхів, — за мить сказала Пеппі, шпурнувши одним в акулу, що хотіла з'їсти Бака, який заборсався у воді.

Коли Бак таки вибрався на берег, він був лютий, мов оса. Проте акули його не злякали. Бо не встиг він вилізти з води, як знов почав дряпатися до печери. Він забрав собі в голову будь-що дістатися туди й заволодіти перлинами.

Цього разу Бак був обережніший. Коли він опинився вже майже біля самого входу, то переможно закричав:

— Ну, шибеники, тепер ви за все мені заплатите!

Пеппі висунула з печери руку і ткнула пальцем Бака в живіт. Хлюп — і Бак знов заборсався у воді.

— Міг би сам собі взяти горіхів, коли стрибав! — крикнула Пеппі, влучивши акулу в ніс.

Але тепер припливло ще кілька акул, і Пеппі довелось безперестанку кидати горіхами. Один горіх влучив Бакові в голову.

— Ох, лишенько, це ти? — забідкалась Пеппі, коли Бак заревів з болю. — Звідси ти геть схожий на поганющу акулу.

Джім і Бак вирішили перечекати, поки діти самі вилізуть з печери.

— Коли вони зголодніють, то хоч-не-хоч ушиються звідти, — понуро сказав Бак. — Тоді вони інакшої заспівають. — Він задер голову й гукнув дітям: — Мені шкода, що вам доведеться сидіти в печері, аж поки ви повмираєте з голоду!

— У тебе добре серце, — відповіла Пеппі. — Але не бійся за нас. Ми маємо харчів на два тижні. А потім, певне, треба буде трохи ощадити кокосові горіхи.

Вона розбила один горіх, випила з нього молоко і з'їла смачне осереддя.

Джім і Бак вилаялись. Сонце схилялося на захід, і прибульці почали лаштуватися на ніч на березі. Вони боялися вертатись на пароплав, щоб діти не втекли з печери й не забрали з собою перлини, тому полягали на тверде каміння. В мокрій одежі їм було не дуже приємно спати.

А вгорі в печері сиділи діти, їли банани та варені плоди хлібного дерева й весело поблискували очима. Все їм тут подобалося, все здавалося таким цікавим і приємним. Час від часу хтось із них висував

голову й позирав на Джіма і Бака. Вже так стемніло, що вони бачили тільки нечіткі обриси бандитів на камінні, але чули їхню лайку.

Раптом почався дощ — такий рясний, як буває тільки в тропіках. З неба линуло ціле море води. Пеппі ледь висунулася з печери й гукнула прибульцям:

— Ото вам пощастило!

— Що ти кажеш? — з надією запитав Бак. Він подумав, що, може, дітям стало їх шкода і вони хочуть віддати перлини. — Чому, по-твоєму, нам пощастило?

— Тому, що ви змокли ще до того, як почався дощ. А то вам довелося б тепер мокнути.

Котрийсь із прибульців знов сердито вилаявся, але дітям важко було розрізнити, чи то Джім, чи Бак.

— На добраніч, хай вам добре спиться! — гукнула Пеппі. — Нам також час уже спати!

І діти полягали покотом у печері. Томмі й Анніка лягли біля Пеппі й тримали її за руки— про всяк випадок. У печері було тепло й затишно. А надворі шелестів дощ.

ПЕППІ ДРАЖНИТЬ ДЖІМА І БАКА

Діти міцно спали цілу ніч. Але прибульцям зовсім не спалося. Спершу вони проклинали дощ, а як він перестав, почали сваритися між собою, з'ясовувати, хто з них винен, що вони й досі не забрали перлин, і кому першому спала безглузда думка їхати на цей острів. Та коли зійшло сонце й висушило їхній одяг, а з печери висунулося цікаве личко Пеппі і вона побажала їм доброго ранку, Джім і Бак твердо вирішили будь-що

заволодіти перлами й покинути острів багатими людьми. Тільки не могли придумати, як добутися до тих скарбів.

Тим часом кінь Пеппі почав думати, де ділися Пеппі, Томмі й Анніка. Пан Нільсон вернувся від своїх родичів з джунглів і теж почав думати, де Пеппі. А ще йому було цікаво, що вона скаже, коли побачить, що він загубив свого брилика.

Пап Нільсон стрибнув на коня, вчепився йому за хвіст, і кінь побіг шукати Пеппі. Помалу він добрався до південного краю острова. Тут кінь побачив Пеппі, що саме висунула голову з печери, і радісно заіржав.

— Дивись, Пеппі, он твій кінь! — гукнув Томмі.

— А в нього на хвості сидить пан Нільсон! — додала Анніка.

Гїхні слова почули Джім і Бак. І зрозуміли, що кінь, який біг понад берегом, належав рудій біді з печери.

Бак підбіг до коня і спіймав його за гриву.

— Слухай-но, відьомське поріддя! — крикнув він Пеппі. — Зараз я вб'ю твого коня!

— Ти хочеш убити коня, якого я так люблю? — запитала Пеппі. — Мого милого, доброго коника? Не може цього бути!

— Мені доведеться вбити його, якщо ти не прийдеш сюди й не віддаси нам усі перлини. Геть усі, чуєш? А то коневі зараз буде кінець!

Пеппі хвилинку пильно дивилася на нього, тоді сказала:

— Будь ласка, я тебе дуже прошу, не вбивай коня і лиши дітям їхні перлини, хай собі граються.

— Ти чула, що я сказав! Неси швидше перлини, а то... — мовив він грізним голосом. Тоді обернувся до Джіма й додав пошепки: — Хай тільки вона принесе перлини, я її добре вимолочу за ніч, проведену на дощі. А коня ми візьмемо з собою і продамо на якомусь острові. — Він знов гукнув Пеппі: — Ну, то як? Ти йдеш чи ні?

— Іду, але пам'ятай, що ти сам покликав мене, — мовила Пеппі.

Вона легенько застрибала по виступах, наче то була рівна стежечка, і за хвилю опинилася на березі, де стояли Бак, Джім і кінь. Пеппі спинилася перед Баком — маленька, худа дівчинка, в самій тільки пов'язці навколо стегон, з рудими кісками, що стирчали на обидва боки. Очі її поблискували небезпечним вогнем.

— Де перлини? — закричав Бак.

— Я не взяла перлин, бо сьогодні ми не будемо гратися ними, — відповіла Пеппі. — Зате пограємося в підкиданки.

Бак так заревів, що Анніка в печері аж затремтіла.

— Ну, то я вб'ю не тільки коня, а й тебе! — вигукнув він і кинувся на Пеппі.

— Не так прудко, голубе! — мовила Пеппі, тоді спіймала його за пасок і підкинула на три метри вгору.

Бак гепнув просто на каміння. Тепер заворушився Джім. Він хотів ударити Пеппі, але вона спритно відскочила вбік і весело засміялася. А за мить Джім також полетів у ясне ранкове небо. Тепер вони обидва

лежали на камінні й голосно стогнали. Пеппі підійшла до них і підняла одного правою рукою, а другого лівою.

— Не треба бути такими запеклими гравцями в перлини, як оце ви, — сказала вона. — В усьому має бути міра.

Пеппі віднесла їх до води й кинула в човен.

— Тепер їдьте до своєї мами й попросіть, нехай дасть вам п'ять ере на скляні кульки, — сказала вона. — Запевняю вас, що кульками також добре гратися.

Невдовзі після цього пароплав поволі відплив від острова Химерії. Більше його ніколи не бачили в тому морі.

Пеппі ласкаво погладила коня. Пан Нільсон відразу стрибнув їй на плече. І якраз тієї миті з-за найдальшої відроги острова з'явився довгий ряд човнів. Це капітан Довгапанчоха разом з іншими мисливцями повертався додому після вдалого полювання. Пеппі радісно скрикнула й замахала рукою, а вони у відповідь підняли вгору весла.

Потім Пеппі швиденько натягла мотузку, і Томмі, Анніка та інші діти безпечно вибралися з печери. Тож коли невдовзі човни зайшли до маленької затоки і спинилися поряд із "Стрибухою", на березі вже чекала на них ціла громада дітей.

Капітан Довгапанчоха погладив Пеппі по голові й запитав:

— Ну як, усе було гаразд?

— Так, усе було гаразд, — відповіла Пеппі.

— Ох, Пеппі, ну що ти кажеш! — втрутилася Анніка. — Адже в нас мало не сталося лиха.

— Ага, я й забула, — відповіла Пеппі. — Звичайно, не все було гаразд, тату Єфраїме. Як тільки тебе немає, у нас завжди щось стається.

— А що сталося, люба доню? — занепокоєно спитав капітан Довгапанчоха.

— Та нічого страшного, — відповіла Пеппі. — Пан Нільсон загубив свого брилика.

ПЕППІ ПОКИДАЄ ОСТРІВ ХИМЕРІЮ

Дні минали один за одним. Чудові, теплі дні, в чудовому світі, сповненому сонця, блискучої блакитної води й запашних квіток.

Томмі й Анніка так засмагли, що їх майже не можна було відрізнити від негренят. А в Пеппі все обличчя покрилося ластовинням.

— Ця подорож виявилась дуже корисною для моєї вроди, — вдоволено сказала Пеппі. — Ніколи ще я не мала стільки ластовиння і не була така гарна. Якщо так піде далі, то я всіх чаруватиму своєю вродою.

Момо, Моана і всі інші діти вважали, що Пеппі вже й тепер може всіх зачарувати, їм зроду ще не було так весело, як цього літа, і вони так полюбили Пеппі, як Томмі й Анніка. Звичайно, Томмі й Анніку вони теж полюбили, а ті полюбили їх. Тому всім їм було дуже гарно разом, і вони гралися цілими днями. Вони часто навідувалися до печери. Пеппі занесла туди ковдри, і діти інколи ночували там. Тепер їм було там ще зручніше спати, ніж першої ночі. Пеппі зробила також мотузяну драбину, що спадала з печери до самої води. Діти лазили нею вгору і вниз і купалися, скільки їм хотілось. Авжеж, тепер їм було не страшно купатися, бо Пеппі обгородила чималий простір сіткою і акули не могли

пробратися крізь неї. А як цікаво було запливати в ті печери, до яких досягала вода! Томмі й Анніка навіть навчилися пірнати по перлові скойки. Перша перлина, яку знайшла Анніка, була велика, гарна, рожевого кольору. Анніка вирішила забрати її додому і вставити в перстень на згадку про острів Химерію.

Часом вони гралися в злодіїв. Пеппі була Баком, що намагався залізти до печери й забрати перлини. Тоді Томмі витягав нагору мотузяну драбину, і Пеппі мусила видряпуватися кручею. Діти висовували голови з печери й кричали:

— Бак іде! Бак іде!

А тоді тикали її пальцями в живіт, і врешті вона падала в море, тільки п'яти її виглядали з води. Всі діти так сміялися, що мало не випадали з печери.

Коли їм набридало гратися в печері, вони перебиралися до своєї бамбукової хижі. Діти збудували її самі, хоч, звичайно, найбільше роботи зробила Пеппі. Це була простора чотирикутна хижа, споруджена з тоненьких бамбукових прутиків, і залазити в неї можна було як завгодно. Всередині хижі росла висока кокосова пальма. Пеппі почепила на неї мотузяну драбину, і вони вилазили майже до самої верхівки. Звідти відкривався чудесний краєвид. Між двома іншими пальмами Пеппі влаштувала гойдалку з ликової мотузки. Гойдалка теж була чудова. Коли розгойдатися на ній як слід і пуститись, можна було скочити аж у воду. Пеппі завжди розгойдувалася дуже високо і скакала так далеко, що якось сказала:

— Одного чудового дня я доскочу до Австралії, і той, кому я впаду на голову, не дуже зрадіє.

Ходили вони також на прогулянку в джунглі. Там була висока гора і водоспад, що зривався з кручі. Пеппі надумала подолати той водоспад у

діжці і таки виконала свій задум. Принесла зі "Стрибухи" порожню діжку й залізла в неї. Момо з Томмі забили діжку й зіпхнули її у водоспад. Бурхливий потік підхопив діжку, вона зі страшною швидкістю полетіла вниз і розбилася. Діти побачили, як Пеппі зникла у вирі, і злякалися, що вона вже там і лишиться. Але Пеппі виринула на поверхню, вибралася на берег і сказала:

— У таких діжках чудесно плавати!

Так, їм не було нудно, дні спливали швидко. Але незабаром мала початися пора дощів, а в такий час капітан Довгапанчоха мав звичку зачинятися в своїй хижі й розмірковувати про життя. Він боявся, що Пеппі буде погано на острові, коли почнуться дощі. Томмі й Анніка також дедалі частіше згадували про маму й тата. Крім того, їм дуже хотілося вернутись до різдва. Тому вони не так зажурилися, як можна було сподіватись, коли Пеппі одного ранку запитала:

— Як ви думаєте, чи не час нам вертатися додому?

Для Момо, Моани та інших малих химерян той день, коли вони провели Пеппі, Томмі й Анніку на борт "Стрибухи", що мала відвезти їх додому, був важким днем. Але Пеппі пообіцяла їм часто навідуватися на острів Химерію. Малі химеряни сплели вінки з білих квіток і на прощання повісили їх на шию Пеппі, Томмі й Анніці. А їхня прощальна пісня ще довго линула навздогін шхуні, що віддалялася від берега. Капітан Довгапанчоха також стояв на березі. Йому довелося лишитись на острові, щоб керувати химерянами. Замість нього доправити дітей додому взявся Фрідодьф. Каштан Довгапанчоха задумливо сякався у велику хусточку й махав дітям на прощання рукою. Пеппі, Томмі й Анніка заливалися рясними слізьми й теж не переставали махати руками капітанові і малим хи-мерянам, доки їх було видно.

Цілу дорогу їм віяв ходовий вітер.

— Мабуть, краще нам витягти теплий одяг, не чекаючи, поки ми доберемося до Північного моря, — запропонувала Пеппі.

— Ох, мабуть, що так, — зітхнули Томмі й Анніка.

Хоч вітер їм сприяв, однаково скоро виявилося, що вони не встигнуть попасти додому до різдва. Томмі й Анніку дуже засмутила ця звістка. Адже в них не буде ялинки і різдвяних подарунків!

— Коли так, то можна було лишатися й на острові, — невдоволено сказав Томмі.

Анніка згадала маму й тата і вирішила, що їй однаково дуже хочеться додому. Але вона теж шкодувала, що не буде з ними на різдво.

Нарешті одного темного січневого вечора Пеппі, Томмі й Анніка побачили світло в будиночках рідного містечка. Вони вернулися додому.

— От і скінчилася наша подорож до південних морів, — сказала Пеппі, несучи трапом на берег коня.

Ніхто їх не зустрічав, бо ніхто не знав, коли вони прибудуть. Пеппі посадовила Томмі, Анніку й пана Нільсона на коня, і вони рушили до вілли "Хованка". Коневі довелося добре натужуватись, бо вулиці були заметені снігом. Томмі й Анніка дивилися поперед себе в заметіль. Скоро вони побачать свій дім, маму й тата. Раптом вони відчули, що скучили за батьками.

У будинку Сетергренів так звабливо світилося, і крізь вікно видно було, що мама й тато вечеряють.

— Он мама й тато! — вигукнув Томмі, і в голосі його забриніла радість.

Але вілла "Хованка" тонула в темряві й снігових заметах.

Анніці стало прикро, коли вона уявила собі, як Пеппі заходитиме туди сама.

— Пеппі, люба, може, переночуєш у нас? — сказала вона.

— Е ні, — відповіла Пеппі, втоптуючи сніг біля хвіртки. — Я мушу насамперед трохи прибрати в хаті.

Вона рушила снігом, що сягав їй до живота. Кінь потупав за нею.

— А й справді! — додав Томмі. — Подумай, як у "Хованці" холодно, там стільки часу не топилося.

— Пусте, — сказала Пеппі. — У кого в грудях б'ється гаряче серце, той не змерзне.

ПЕППІ ДОВГАПАНЧОХА НЕ ХОЧЕ БУТИ ВЕЛИКОЮ

Ох, як пригортали батьки Томмі й Анніку, як вициловували їх, як пригощали доброю вечерею і підтикували їм ковдри, коли вони вже полягали спати! А потім ще довго сиділи на краєчку їхніх ліжок і слухали дивну розповідь про життя на острові Химерії. Їм усім було весело. Одне тільки було погано — Томмі й Анніка пропустили різдво. Вони не признавалися мамі, як їм було прикро лишитися без ялинки й різдвяних подарунків, але самі ніяк не могли забути про це. А ще їм було якось дивно опинитися вдома, як кожному після довгої мандрівки, і вони почували б себе щасливішими, коли б повернулися саме на святвечір.

Журила їх також думка про Пеппі. Тепер вона, мабуть, спить уже в своїй холодній кімнаті, поклавши ноги на подушку, і їй нема кому підтикати ковдру. Томмі й Анніка вирішили завтра піти до неї, як тільки випаде нагода.

Але другого дня мама не захотіла їх відпустити, бо ж вона їх так довго не бачила, а крім того, на обід мала прийти бабуся привітати онуків з поверненням. Томмі й Анніка дуже тривожились, коли думали про те, що Пеппі цілий день сидить сама, і як почало смеркатися, не змогли довше витримати.

— Матусю, ми повинні піти до Пеппі, — сказав Томмі.

— Так, біжіть, — мовила пані Сетергрен. — Але не засиджуйтесь там довго.

І Томмі з Аннікою помчали до Пеппі.

Підбігши до її хвіртки, вони вражено спинилися. Все було як на різдвяній картці. Віллу "Хованка" лагідно огортав білий сніг, всі вікна гостинно світилися. На веранді горів смолоскип і кидав примарне світло на білу снігову поверхню. В садку була прокидана рівна стежечка, і Томмі й Анніці не довелося брести по кучугурах.

Коли вони струшували з себе сніг на веранді, відчинилися двері й на порозі стала Пеппі.

— Веселих різдвяних свят у цій хаті! — сказала вона й повела їх до кухні.

А там... там стояла справжня ялинка! На ній горіли свічечки й сімнадцять чарівних ліхтариків, що потріскували й надавали кухні приємного затишку. На столі стояла кутя, шинка, ковбаса та інші святкові страви, навіть були пахучі тістечка у формі гномиків і пиріжки.

В плиті палав вогонь, а біля ящика з дровами стояв кінь і легенько бив копитом. Пан Нільсон вистрибував по ялинці поміж чарівними ліхтариками.

— Я хотіла зробити з нього різдвяного ангела, — сердито сказала Пеппі, — та хіба його втримаєш на місці!

Томмі й Анніка захоплено дивилися на ялинку.

— О Пеппі, — врешті мовила Анніка. — яка вона чудесна! Як ти все це встигла зробити!

— Я дуже працьовита, — відповіла Пеппі.

Томмі й Анніка відчули себе страшенно щасливими, і їм стало весело, як ніколи.

— Я такий радий, що ми повернулися до вілли "Хованка", — сказав він.

Діти посідали до столу й заходилися їсти шинку, кутю, ковбасу, тістечка, і все їм було смачніше за банани й плоди хлібного дерева.

— Але ж сьогодні зовсім не святвечір, Пеппі, — сказав Томмі.

— Святвечір, — відповіла Пеппі. — Календар вілли "Хованка" трохи відстає. Треба покликати майстра, щоб його полагодив.

— Ой, як добре, що він відстав! — зраділа Анпіка. — Так ми відсвяткуємо різдво. Хоч і без різдвяних подарунків.

— Добре, що ти мені нагадала! — сказала Пеппі. — Я зовсім забула про них. Шукайте їх собі самі.

Томмі й Анніка аж зарум'яніли з радощів. Вони відразу кинулися шукати подарунків. У ящику з дровами Томмі знайшов пакуночок з написом: "Для Томмі". В ньому була гарна коробочка з фарбами. Під

столом Анніка помітила їнший пакуночок, із своїм ім'ям, в ньому була загорнена чудова червона парасолька.

— Я візьму її з собою, коли ми знов поїдемо на острів Химерію, — мовила вона.

Біля витяжної труби над плитою висіло ще два пакуночки. У них виявились іграшкова машина для Томмі й ляльковий сервіз для Анніки. На хвості в коня також висів пакуночок, а в ньому був будильник для Томмі й Анніки до їхньої кімнати.

Коли Томмі й Анніка знайшли всі подарунки, вони міцно обняли Пеппі. Вона саме стояла біля вікна й дивилася на снігові кучугури в садку.

— Завтра збудуємо собі снігову хатину, — мовила вона. — І вечорами засвічуватимемо в ній свічку.

— О, справді збудуймо! — зраділа Анніка.

Їй дедалі більше подобалося вдома.

— А ще я думаю, чи не спорудити нам снігову гору від гребеня даху до кучугури внизу, — сказала Пеппі. — Я хочу навчити коня кататися на лижвах. От тільки не знаю, скільки йому треба лижв — чотири чи дві.

— Ой, як нам завтра буде весело! — вигукнув Томмі. — Яке щастя, що ми повернулися додому на зимові канікули!

— Треба, щоб нам завжди було весело, — додала Анніка. — І тут, у віллі "Хованка", і на острові Химерії, і скрізь.

Пеппі кивнула головою. Вони всі троє посідали на стіл. Раптом по обличчю Томмі пробігла тінь.

— Я не хочу стати великим, — твердо сказав він.

— І я також не хочу, — мовила Анніка.

— Ще б пак, є чого хотіти, — погодилася Пеппі. — Великі люди ніколи не радіють. Вони все думають про свою нудну роботу, модні убори, мозолі й пробиткові податки.

— Прибуткові, а не пробиткові, — виправила її Анніка.

— Байдуже, як їх назвати, однаково то погань, — сказала Пеппі. — А ще вони вірять у всілякі забобони та інші дурниці. Думають, наприклад, що станеться велике лихо, якщо під час обіду ненароком уколеш себе ножем у язик.

— І гратися вони не вміють, — мовила Анніка. — Ох, як погано, що ми всі колись виростемо.

— А хто сказав, що ми неодмінно виростемо? — запитала Пеппі. — Здається, я маю десь кілька пілюль.

— Яких пілюль? — запитав Томмі.

— Дуже добрих для тих, хто не хоче стати великим, — відповіла Пеппі й зіскочила зі столу.

Вона заходилася шукати на полицях та в шухлядах і через якусь хвилину показала Томмі й Анніці щось дуже схоже на три жовті горошини.

— Та це ж горох! — розчаровано мовив Томмі.

— Тобі так здається. А насправді це пілюлі круть-верть. Мені їх дав у Ріо-де-Жанейро один індіанський ватажок, коли випадково почув, що я страх як не хочу стати великою.

— А хіба такі маленькі пілюлі можуть допомогти? — недовірливо запитала Анніка.

— Ще й як можуть! — запевнила Пеппі. — Тільки їх треба з'їсти в темряві, та ще й сказати:

Будемо круть-верть ковтати,

Шоб великими не стати.

— Щоб, а не шоб, — мовив Томмі.

— Коли я сказала шоб, то й треба так казати, — відповіла Пеппі. — Вся штука в цім, розумієте? Багато хто каже "щоб", і стається найгірше, що може бути. Якось один хлопець ковтнув таку пілюлю і сказав "щоб" замість "шоб". І почав так рости, що аж страшно. По кілька метрів на день. Спершу йому навіть було добре, бо він міг кусати яблука просто з яблуні, наче тобі жирафа. Але потім він став надто великий. Коли приходили в гості його тітки й хотіли сказати йому: "О, як ти гарно виріс і змужнів!", то мусили кричати в мегафон, щоб він почув. Бо видно було тільки його довгі, тонкі, мов тички, ноги, що губилися десь у хмарах. Голосу його також не було чути. Хоч ні, якось він лизнув сонце і коли впік язика, то так верескнув, що на землі пов'яли квітки. Але то був єдиний раз, що його почули. Хоч його ноги й далі мандрували по Ріо-де-Жанейро і, мабуть, заважали вуличному рухові.

— Я боюся ковтати пілюлю, — злякано заявила Анніка. — А то ще скажу щось не так.

— Ти скажеш так, як треба, — заспокоїла її Пеппі. — Якби я думала, що ти помилишся, то не давала б тобі її. Бо було б нудно гратися з самими твоїми ногами. Уяви собі таке товариство: Томмі, я і твої ноги.

— Не бійся, ти не помилишся, Анніко, — запевнив сестру й Томмі.

Діти погасили свічки на ялинці. В кухні стало зовсім темно, тільки червонів жар у плиті. Вони мовчки посідали в коло на підлозі і взялися за руки. Пеппі дала Томмі й Анніці по пілюлі круть-верть. Від напруження в них аж мороз пішов по спині. Подумати тільки, за мить ці чудодійні пілюлі будуть уже в їхніх животах, і тоді вони ніколи не стануть великими! Як гарно!

— Ну ковтаймо, — прошепотіла Пеппі. Вони проковтнули пілюлі і всі троє проказали в один голос:

Будемо круть-верть ковтати,

Шоб великими не стати.

От і все. Пеппі знов засвітила світло.

— Чудесно, — мовила вона. — Тепер ми ніколи не виростемо, не матимемо мозолів та інших прикрощів. Хоч пілюлі лежали в шафі так довго, що хтозна, чи з них не вивітрилася чарівна сила. Але будемо сподіватися на краще.

І раптом Анніка щось згадала.

— Пеппі, — злякано мовила вона, — ти ж хотіла стати морською розбійницею, як виростеш!

— Ет, я й так можу нею стати, — відповіла Пеппі. — Можу.стати маленькою розбійницею, що сіє навколо себе смерть і жах. — Пеппі хвилину подумала, потім додала: — Уявіть собі, що через багато років вулицею ітиме якась тітка, побачить, як ми вистрибуємо в садку, і, може, спитає тебе, Томмі: "Скільки тобі років, дитино?" А ти відповіси: "П'ятдесят три, якщо я не помилився".

Томмі весело засміявся.

— Вона, певне, подумає, що я дуже малий на свої роки.

— Так, — погодилася Пеппі. — Але ти зможеш їй сказати, що ти здавався більшим, як був менший.

Томмі й Анніка раптом згадали, що мама наказувала їм довго не сидіти.

— Нам треба вже йти додому, — сказав Томмі.

— Але завтра вранці ми знов прийдемо, — додала Анніка.

— Гаразд, — мовила Пеппі. — Ми почнемо будувати хатку зі снігу о восьмій годині.

Вона провела їх до хвіртки і помчала назад до вілли, аж заметляли руді кіски.

— Чуєш, Анніко, — сказав трохи згодом Томмі, коли вже почистив на ніч зуби, — чуєш, якби я не знав, що то пілюлі круть-верть, то заприсягся б, що то звичайний горох.

Анніка стояла в рожевій піжамі біля вікна й дивилася на віллу "Хованка".

— Глянь, я бачу Пеппі! — захоплено вигукнула вона.

Томмі також кинувся до вікна. Тепер, коли з дерев опало листя, можна було заглянути до кухні Пеппі.

Пеппі сиділа за столом, підперши голову руками. Вона замріяно дивилася на свічечку, що миготіла перед нею.

— Вона... вона, мабуть, тепер дуже самітна, — сказала Анніка тремтячим голосом. — О Томмі, як тільки настане ранок, ми відразу ж побіжимо до неї!

Діти якийсь час мовчки дивилися в зимову ніч. Над дахом вілли "Хованка" сяяли зорі. А всередині вілли була Пеппі. Вона повинна завжди там бути. Аж якось дивно було подумати про те, що роки спливатимуть, а Пеппі, Томмі й Анніка не ставатимуть більшими. Якщо, звичайно, пілюлі круть-верть не втратили своєї чарівної сили. Надходитимуть нові весни й літа, нові осені й зими, а вони все собі гратимуться. Ось і завтра вони збудують зі снігу хатку і кататимуться на лижах з гребеня вілли "Хованка" на кучугуру снігу, наче з гори. А коли настане весна, вони залазитимуть у дуплистий дуб, де росте лимонад, гратимуться в пошуковців, їздитимуть на коні Пеппі або, посідавши в кухні на ящику з дровами, розповідатимуть цікаві історії. Може, часом вони будуть навідуватись на острів Химерію. Так, дуже приємно було думати про те, що Пеппі завжди житиме у віллі "Хованка".

— Якщо вона гляне сюди, ми помахаємо їй рукою, — сказав Томмі.

Але Пеппі й далі замріяно дивилася на світло.

Потім загасила свічку.